

ASKESPREDNING SOM GRAVFORM PÅ GRAVPLASS

MULIGHETER OG UTFORDRINGER

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg
LAA307 - planlegging av gravplasser NMBU

23.mai 2025, Gravplassforeningens fagdager

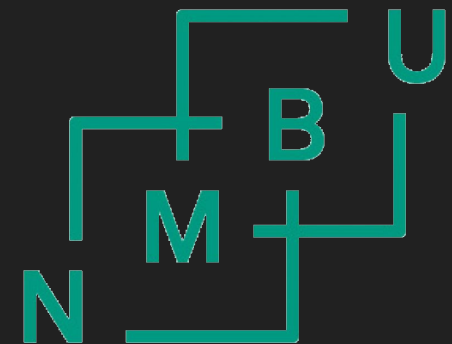
Landskapsarkitektstudenter ved
Norges miljø og biovitenskaplige universitet
4.året

LAA307- PLANLEGGING AV GRAVPLASSER

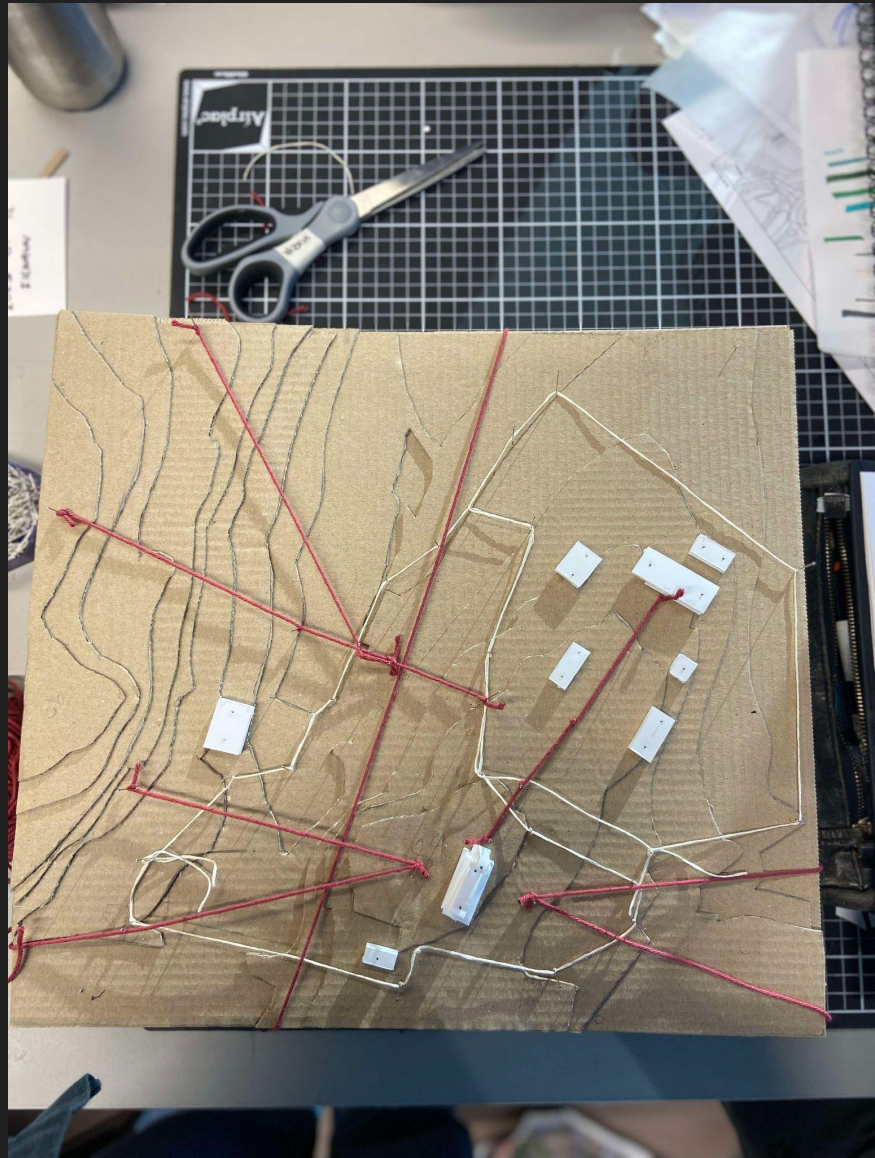
Våren 2025

Emneansvarlig: Rannveig Søndergaard Holm

Utviklingsplan for gravplassen på
Vestby kirkested med fokus på ombruk av gravfelter

Askespredning som gravform på gravplass

HVOR I LANDSKAPET

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

1950

2003

2024

Askespredning som gravform på gravplass

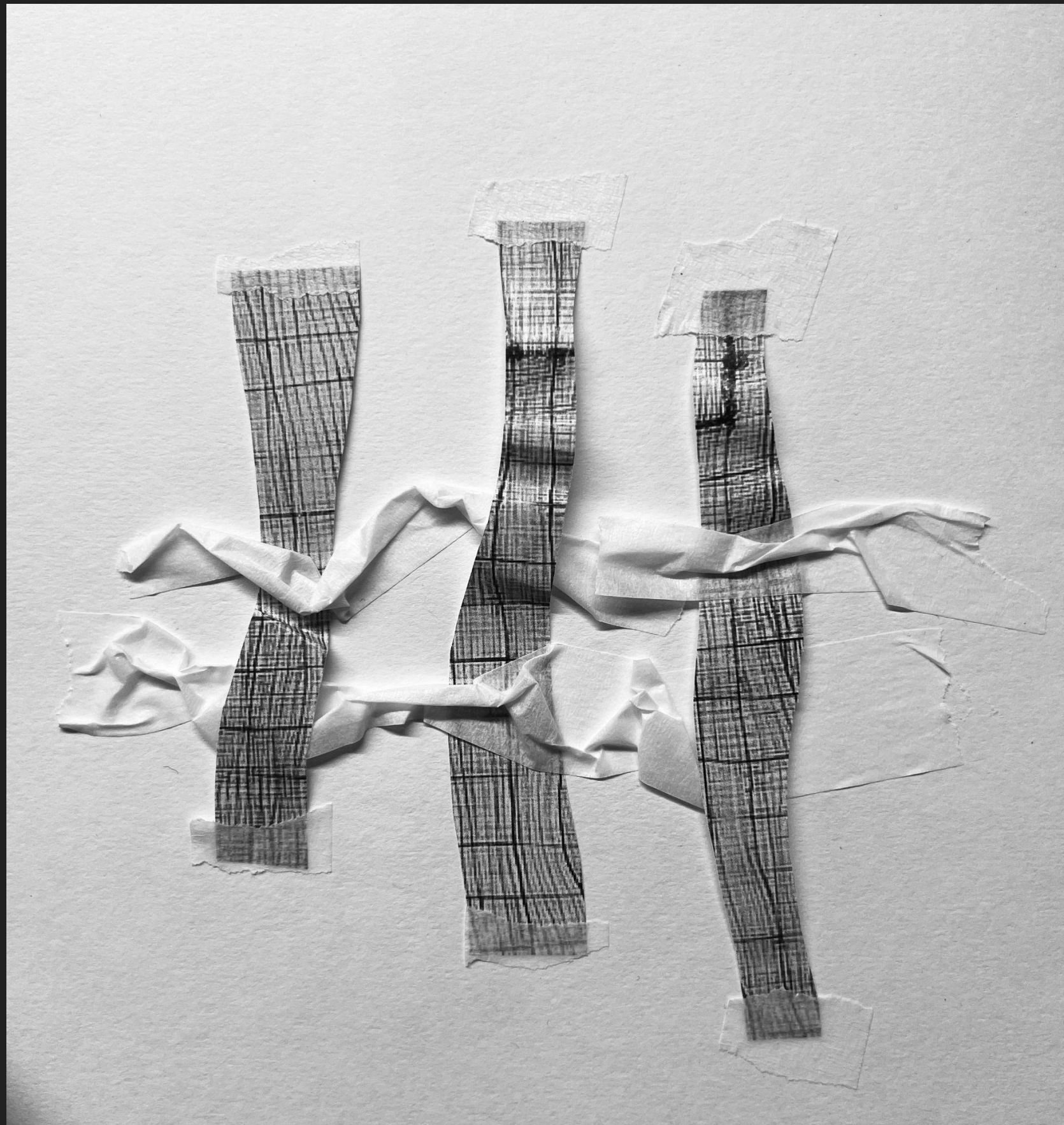
VESTBY KIRKESTED OVER TID

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

MATJORD OG KULTURLANDSKAP

BEFOLKNINGSVEKST, SENTRUMSUTVIKLING OG UNGSKOG

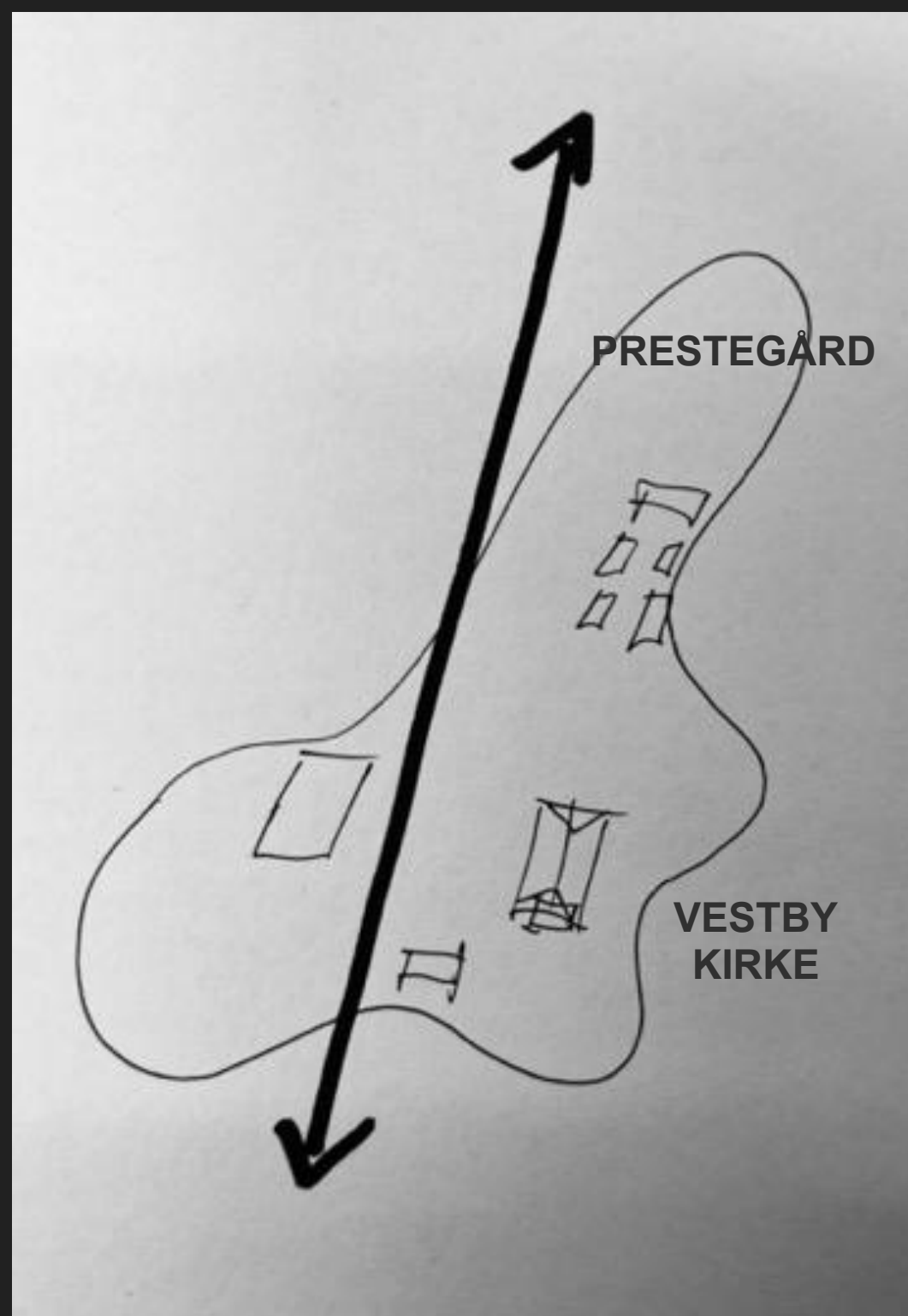
KONSEPT

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

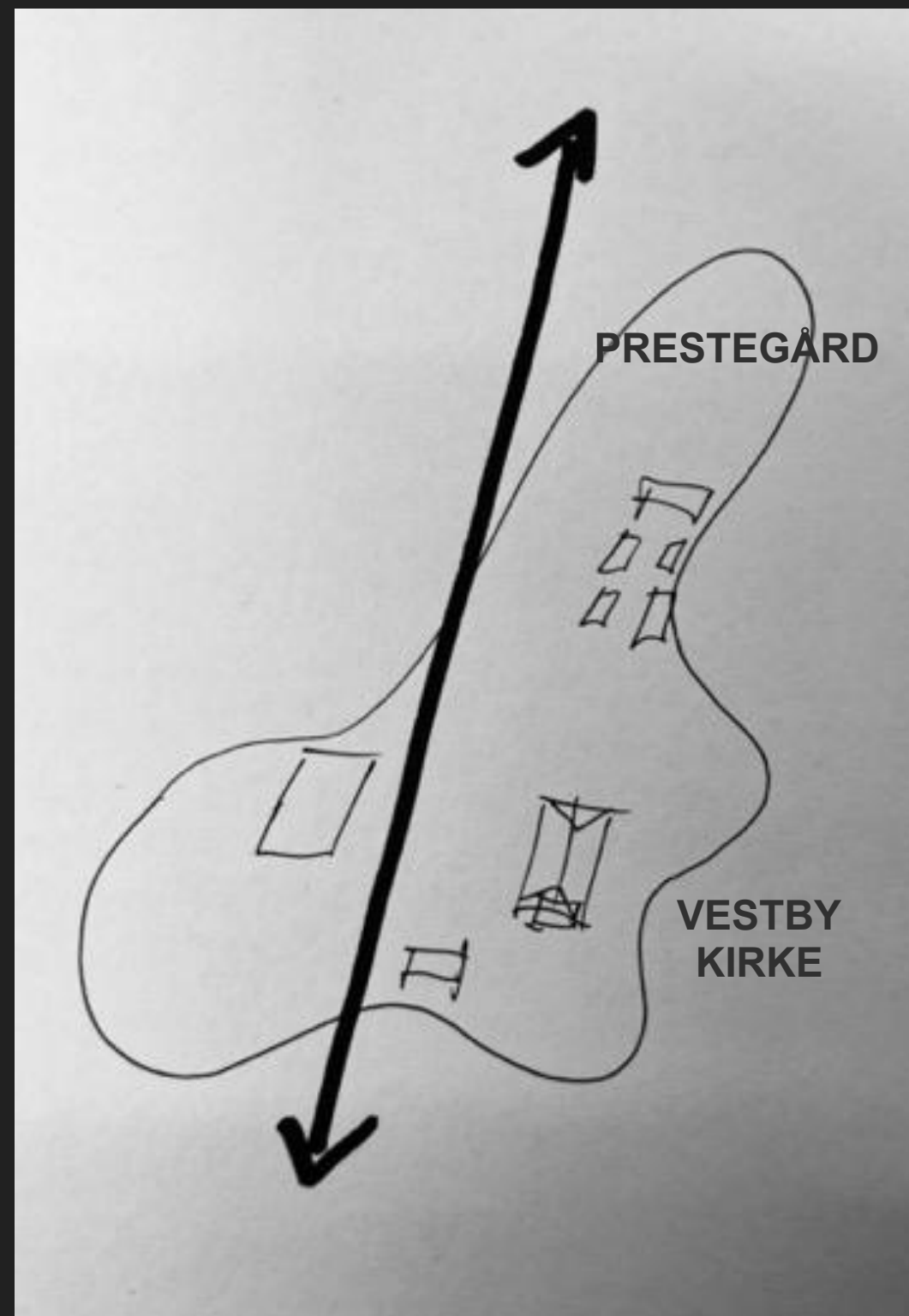
23. mai 2025

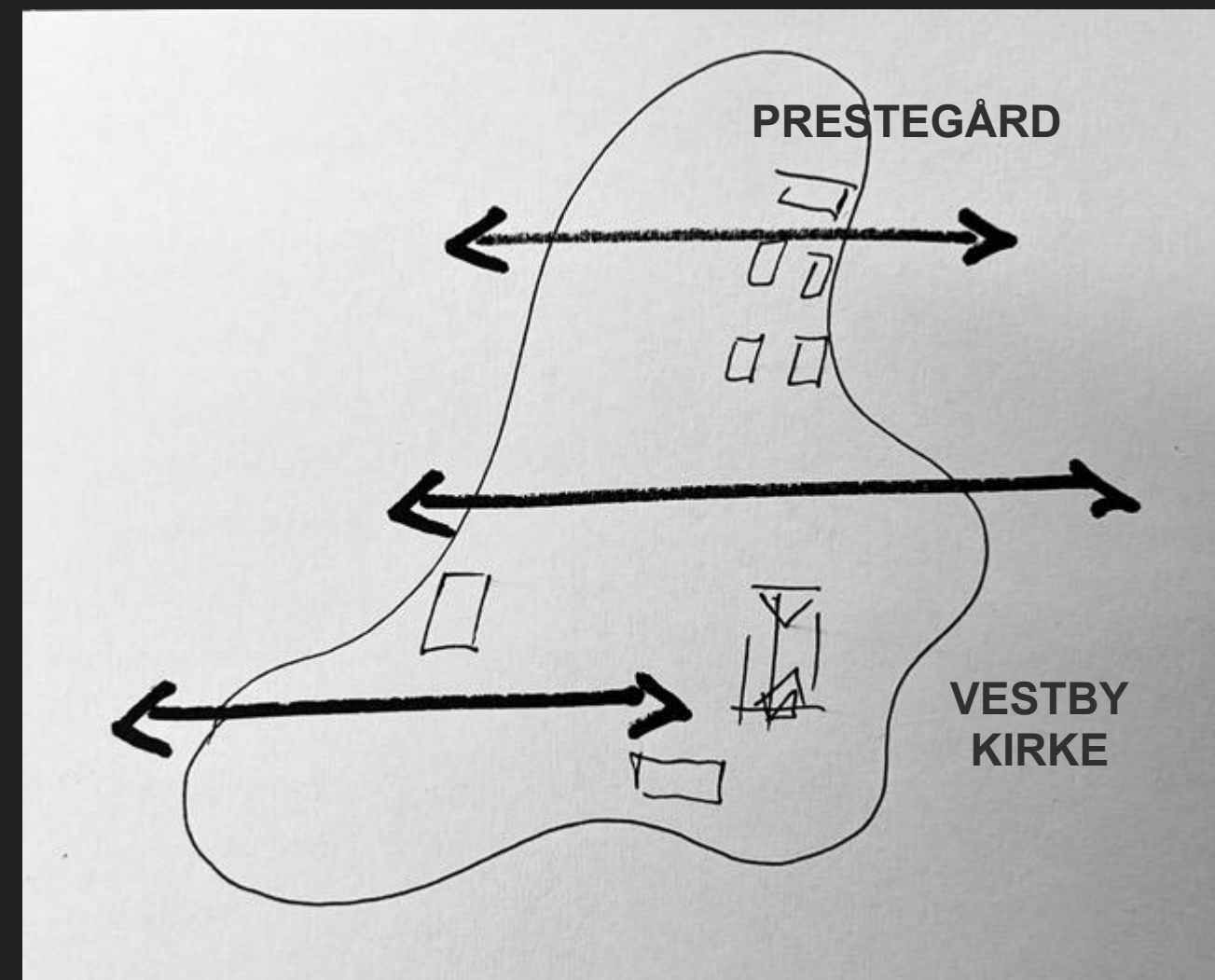
Askespredning som gravform på gravplass

ÅKERLANDSKAPET

ÅKERLANDSKAPET

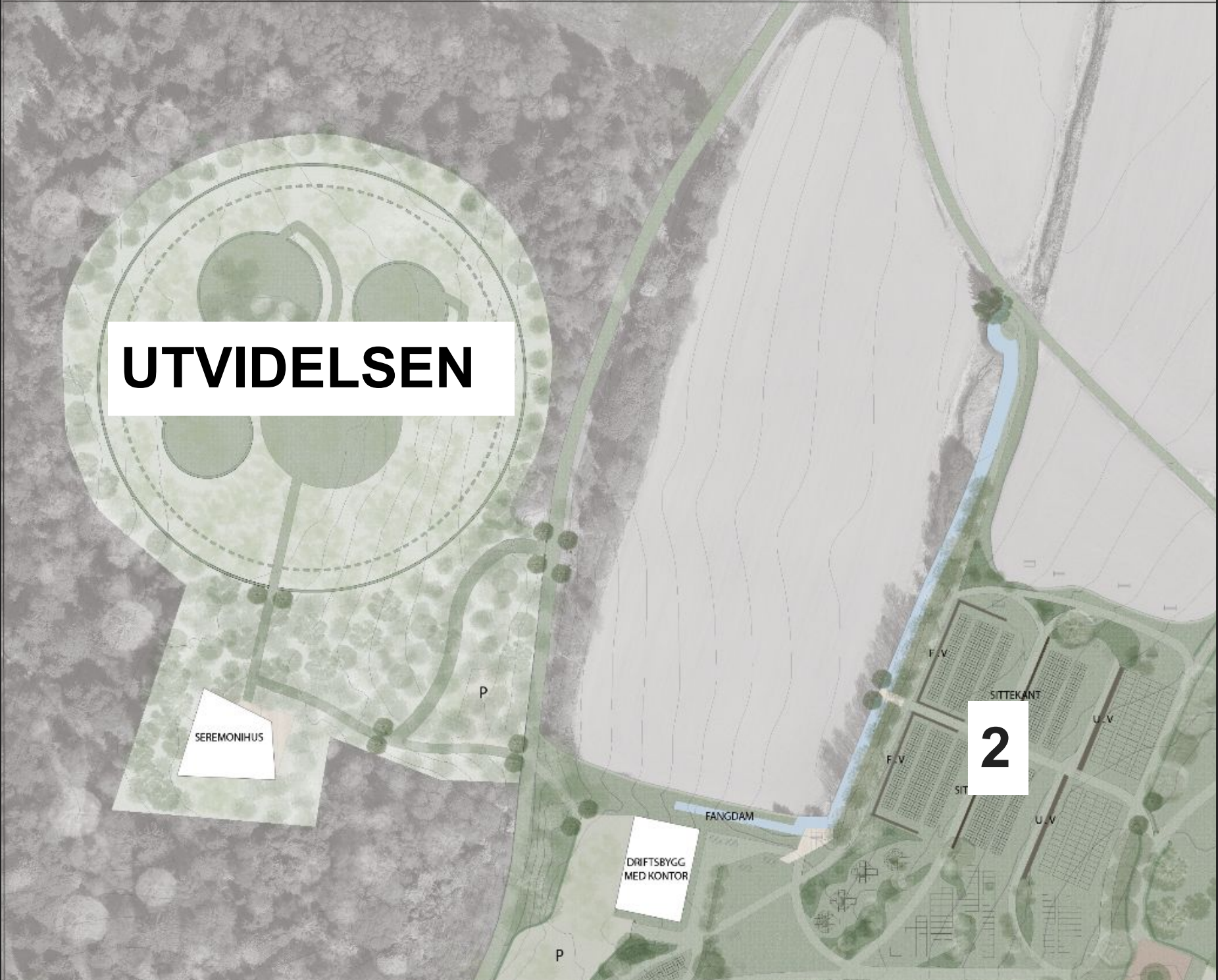

VI FORSTERKER BEVEGELSEN

UTVIDElsen

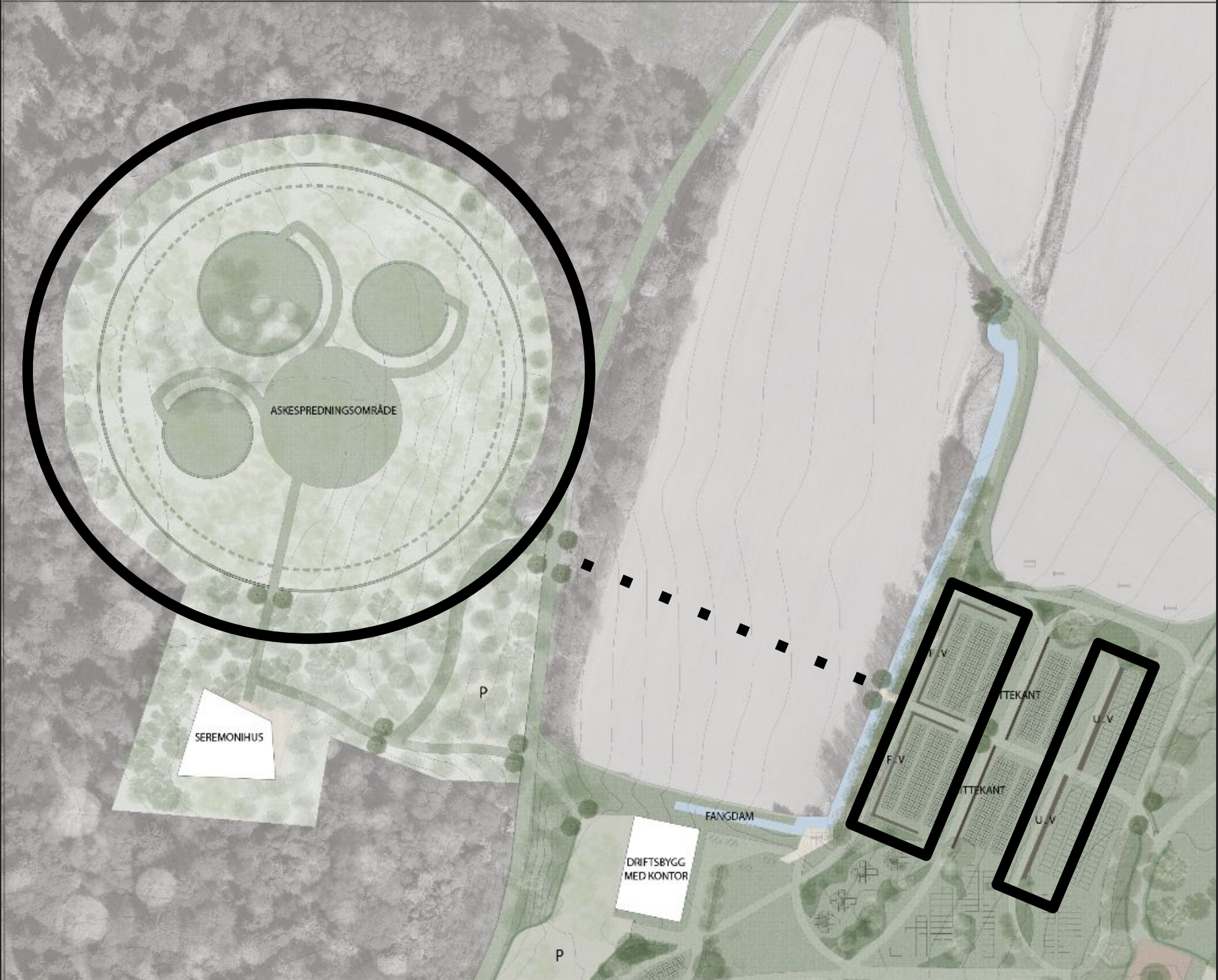
ILLUSTRASJONSPLAN VESTBY KIRKESTED
LAA307-PANLEGGING AV GRAVPLASSER

TEGNFORKLARING

	EKSISTERENDE KOTER		VEGETASJONS FELT
	NYE KOTER		TRÆR, 20-30 m
	GRESS		TRÆR, 2-15 m
	GANGVEI		BØKKEGJERDE OG PORT
	KIRKEPLASS		BENK
	OPPHOLDS-PLASS OG BRO		FORKORTELSER
	VANN		F.V. - FESTEVEGG
			U.V. - URNEVEGG
			N.M.L. - NAVNET MINNELUND
			A.M.L. - ANONYM MINNELUND

MÅLESTOKK: 1:750 i A1

ILLUSTRASJONSPLAN VESTBY KIRKESTED
LAA307-PANLEGGING AV GRAVPLASSER

TEGNFORKLARING

	EKSISTERENDE KOTER		VEGETASJONSFELT
	NYE KOTER		TRÆR, 20-30 m
	GRESS		TRÆR, 2-15 m
	GANGVEI		BØKEGJERDE OG PORT
	KIRKEPLASS		BENK
	OPPHOLDS-PLASS OG BRO	FORKORTELSER	
	VANN	F.V. - FESTEVEGG	
		U.V. - URNEVEGG	
		N.ML - NAVNET MINNELUND	
		A.ML - ANONYM MINNELUND	

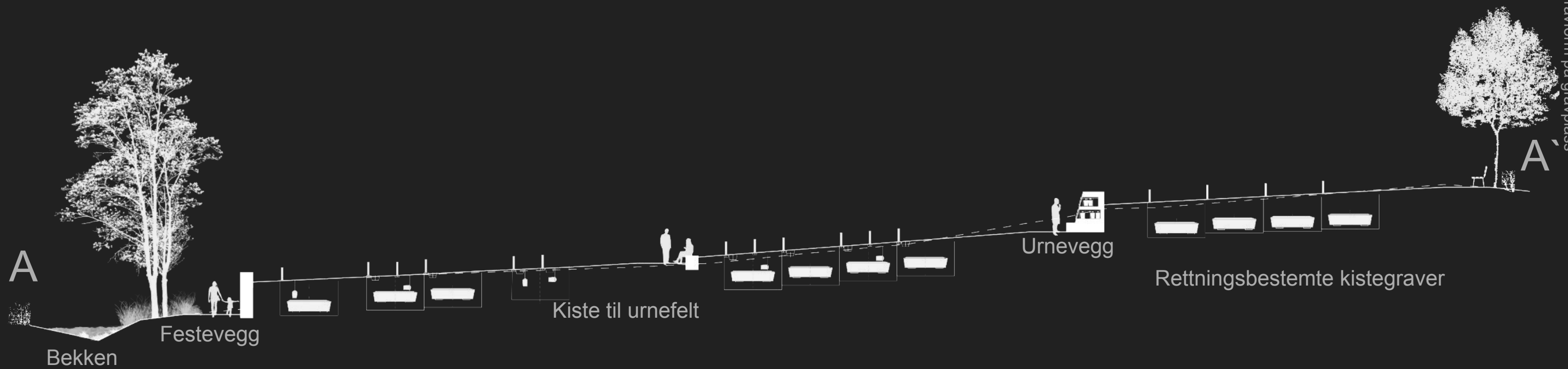
N

MÅLESTOKK: 1:750 i A1

Askespredning som gravform på gravplass

Askespredning som gravform på gravplass

URNEVEGG I TERRENG

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

URNEVEGG OG SITTEKANT

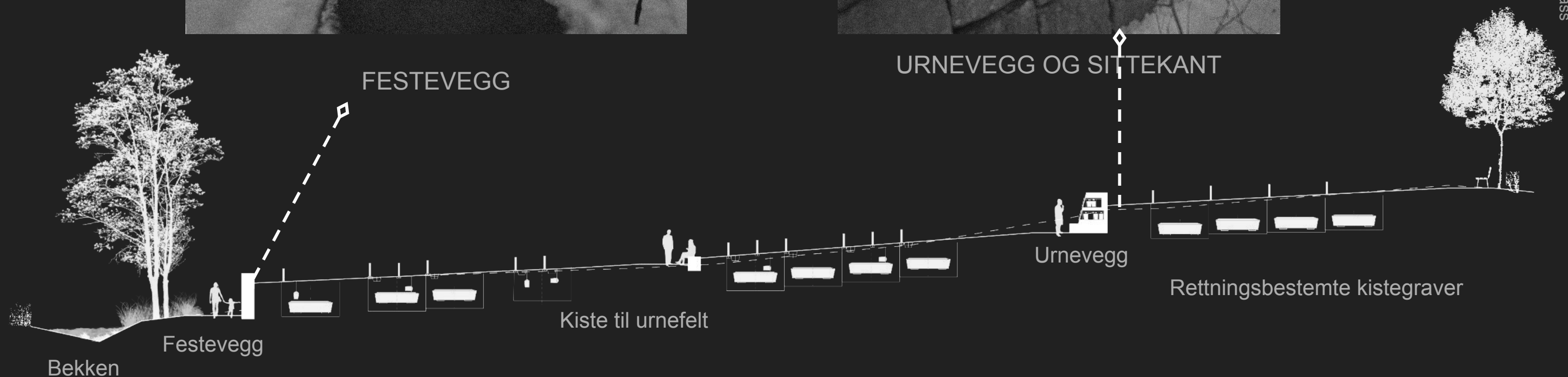

Askespredning som gravform på gravplass

Askespredning som gravform på gravplass

BÆREKRAFT ET STORT MINNESMERKE FRAMFOR MANGE SMÅ
UFORLØST POTENSIAL I EN PÅKOSTA NATURSTEINSMUR
FRITTSTÅENDE URNEVEGGER ELLER LAGT I LANDSKAPET

URNEVEGG OG SITTEKANT

FESTEVEGG

Askespredning som gravform på gravplass

SITUASJON NÅ

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

URNEVEGG OG SITTEKANT

FESTEVEGG

Askespredning som gravform på gravplass

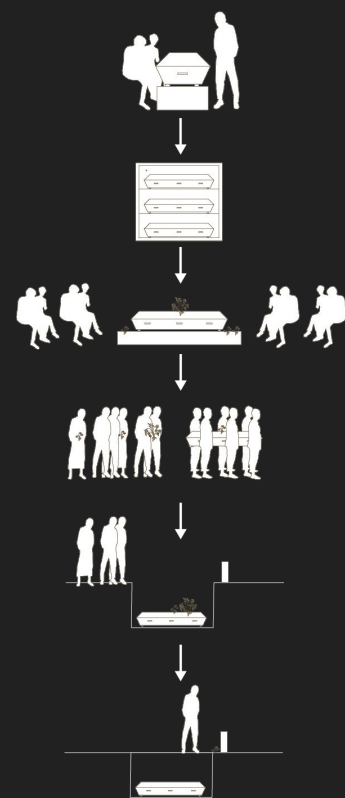
VÅRT FORSLAG

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

Begravelse for
kiste

Eksisterende gravform

Askespredning som gravform på gravplass

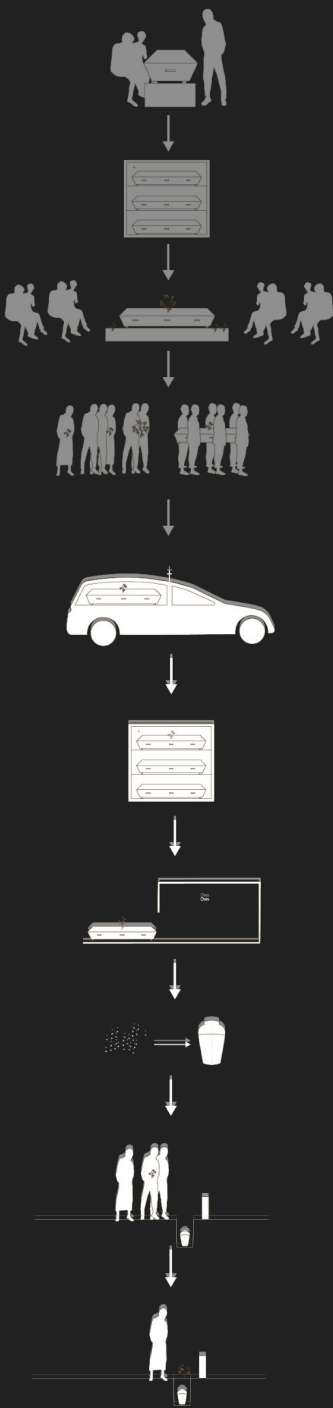
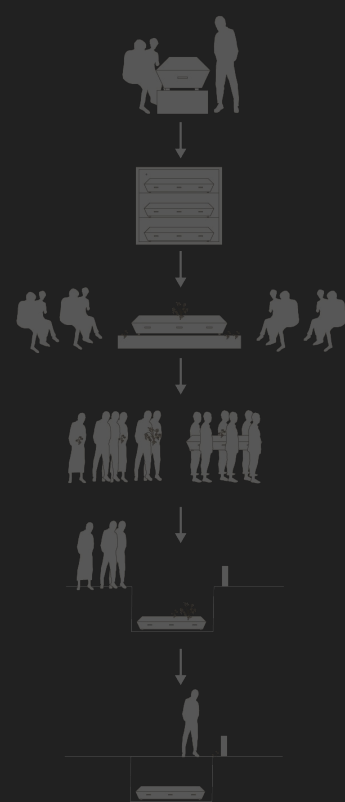
INTRODUKSJON AV NYE GRAVFORMER

Begravelse for
kiste

Begravelse for
urne

Eksisterende gravform

Eksisterende gravform

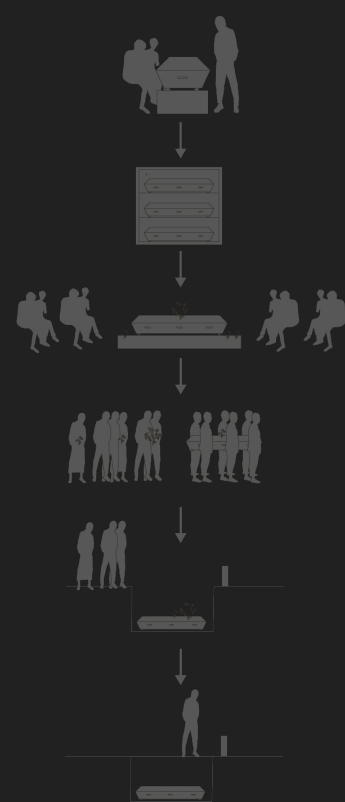

Askespredning som gravform på gravplass

INTRODUKSJON AV NYE GRAVFORMER

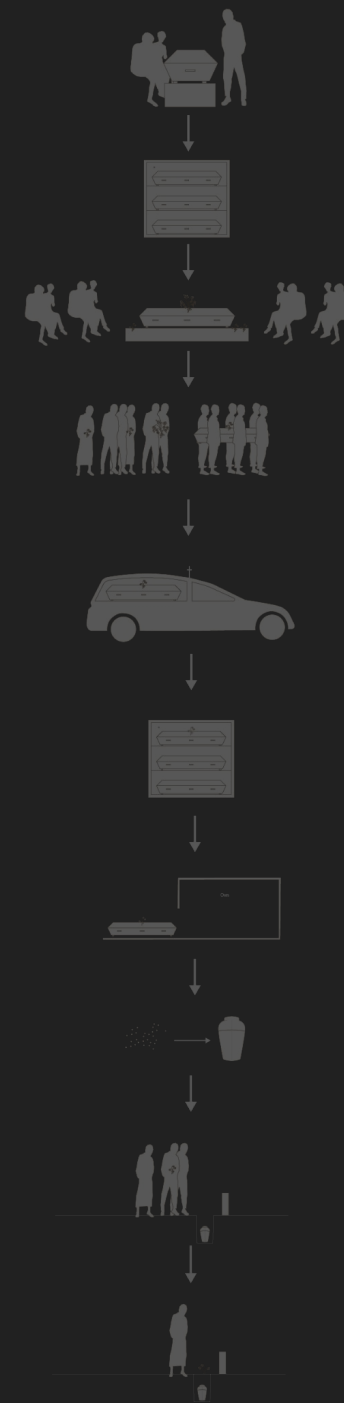
Begravelse for
kiste

Eksisterende gravform

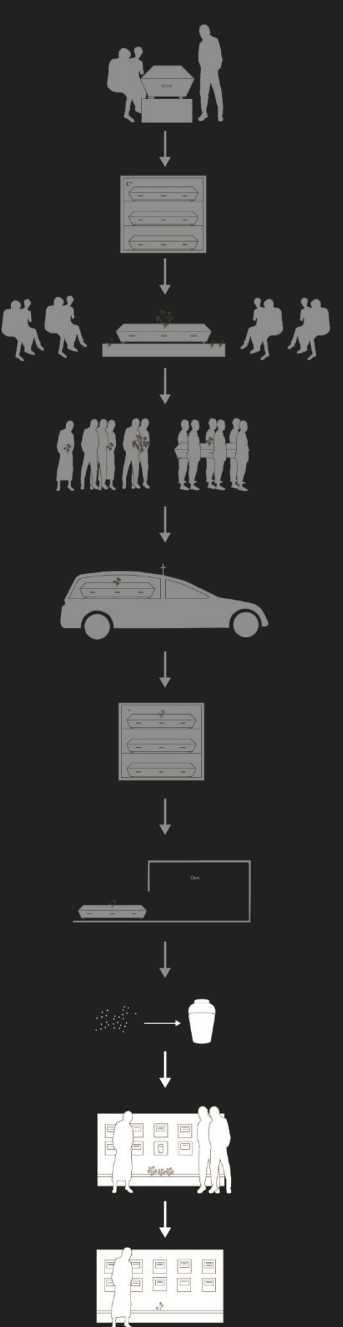
Begravelse for
urne

Eksisterende gravform

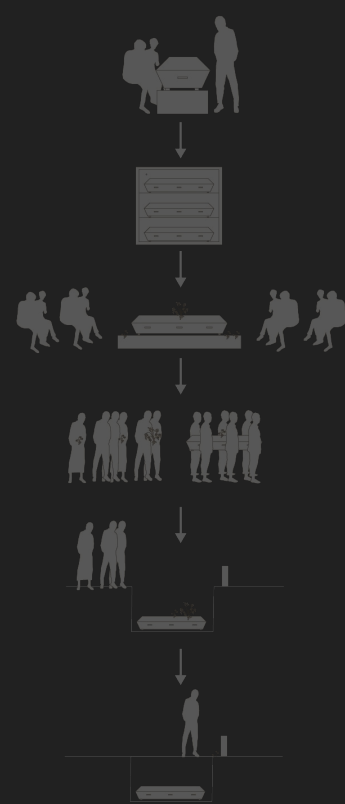
Begravelse for
urnevegg

Ny gravform

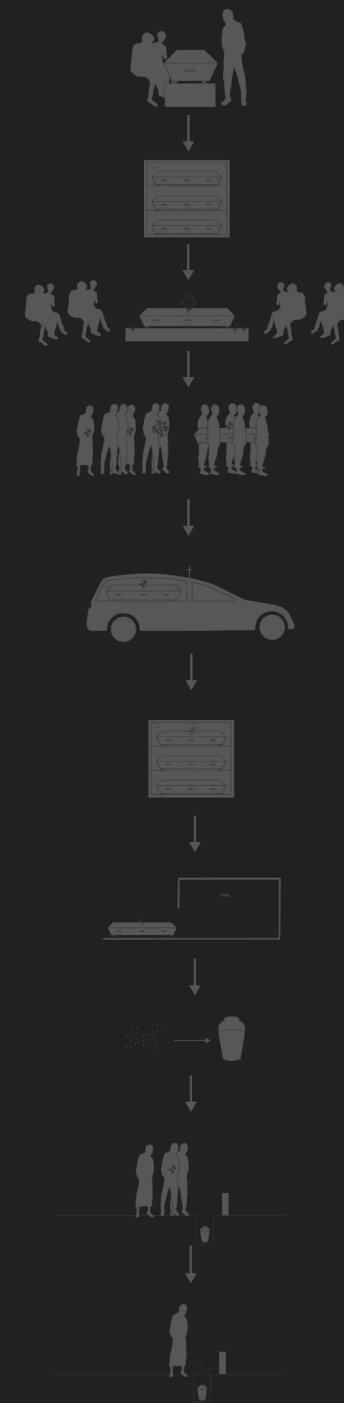
Begravelse for kiste

Eksisterende gravform

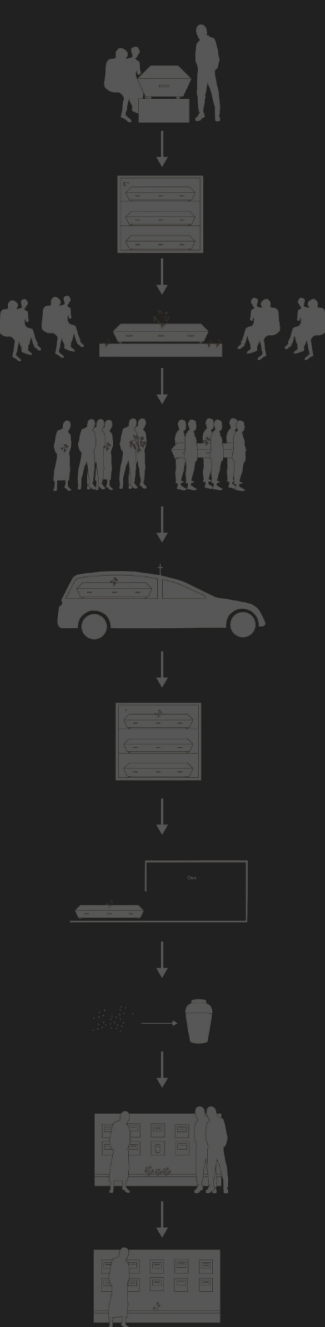
Begravelse for urne

Eksisterende gravform

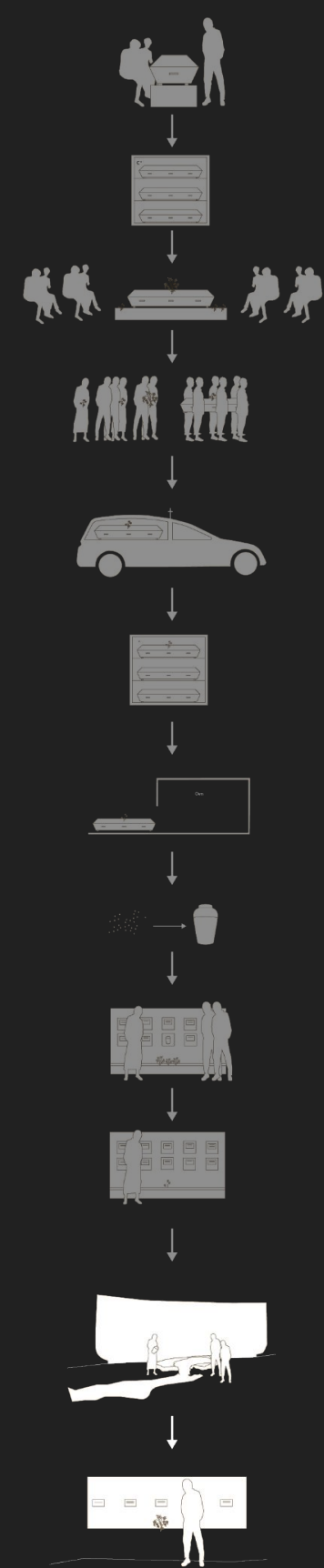
Begravelse for urnevegg

Ny gravform

Begravelse for urnevegg med askespredning

Ny gravform

Askespredning som gravform på gravplass

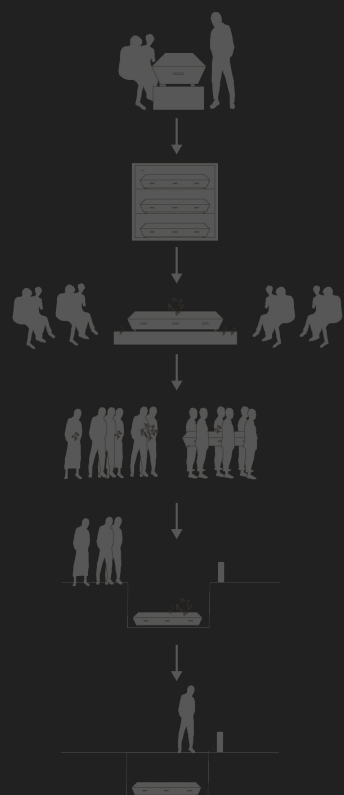
INTRODUKSJON AV NYE GRAVFORMER

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

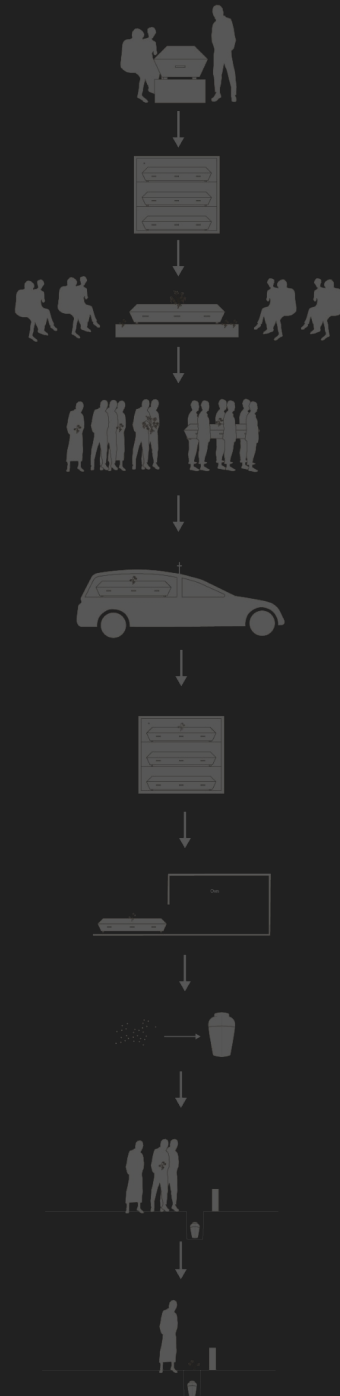
Begravelse for kiste

Eksisterende gravform

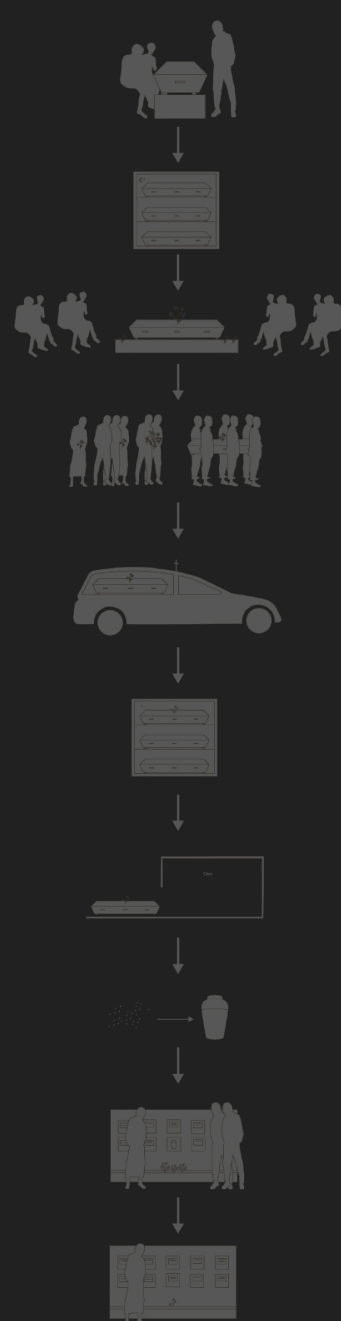
Begravelse for urne

Eksisterende gravform

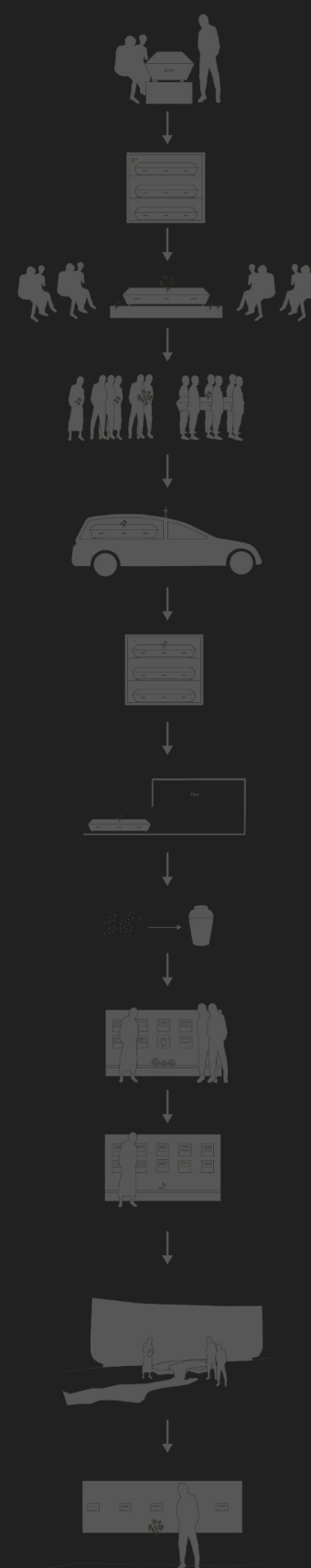
Begravelse for urnevegg

Ny gravform

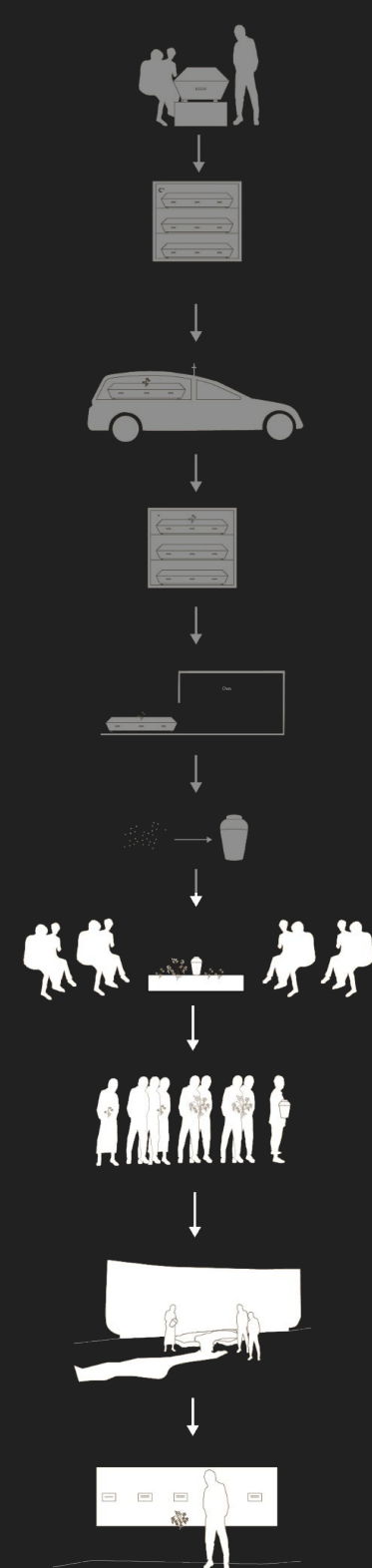
Begravelse for urnevegg med askespredning

Ny gravform

Begravelse for askespredning med urneseremoni

Ny gravform

Askespredning som gravform på gravplass

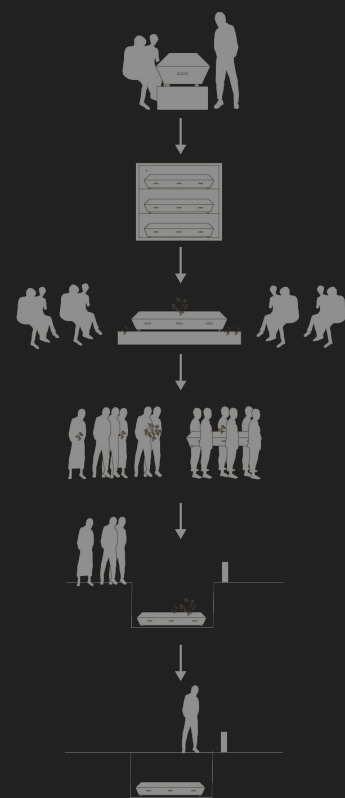
INTRODUKSJON AV NYE GRAVFORMER

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

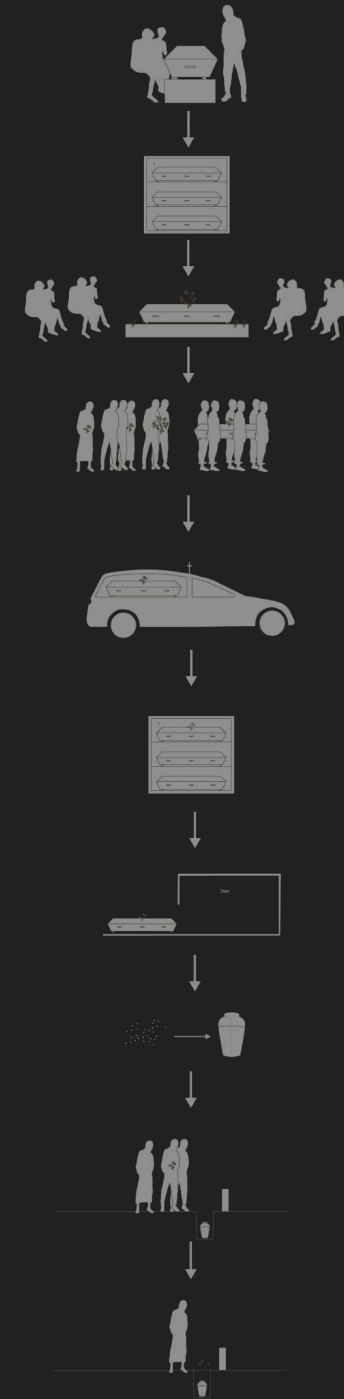
Begravelse for
kiste

Eksisterende gravform

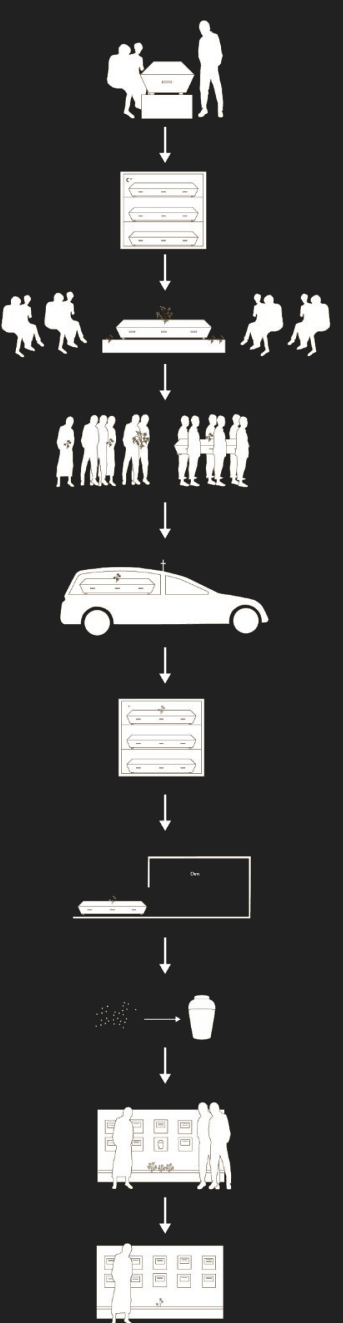
Begravelse for
urne

Eksisterende gravform

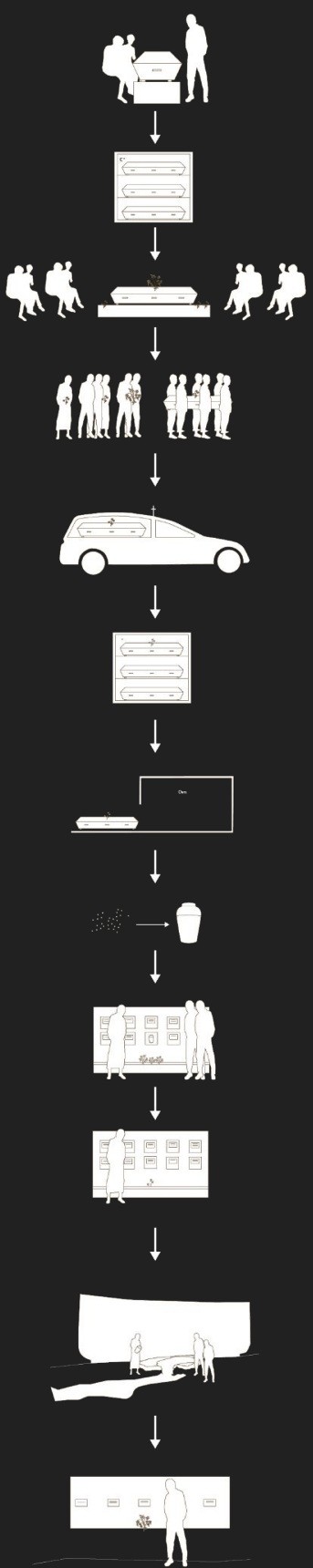
Begravelse for
urnevegg

Ny gravform

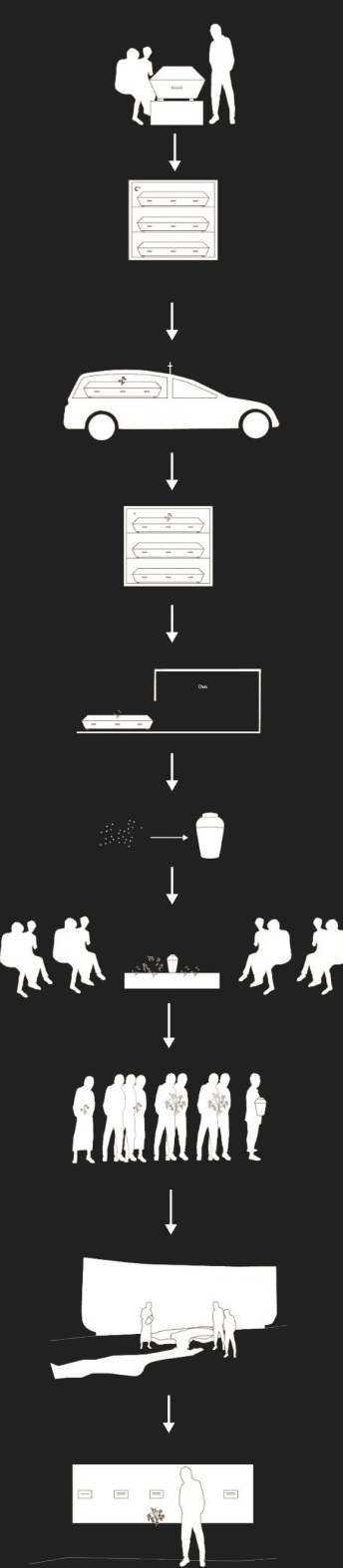
Begravelse for urnevegg
med askespredning

Ny gravform

Begravelse for
askespredning med
urneseremoni

Ny gravform

Askespredning som gravform på gravplass

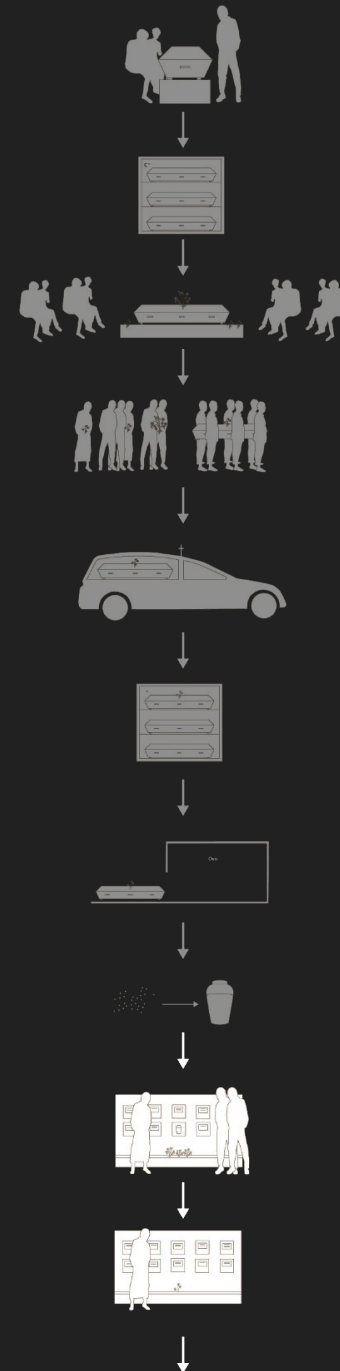
INTRODUKSJON AV NYE GRAVFORMER

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

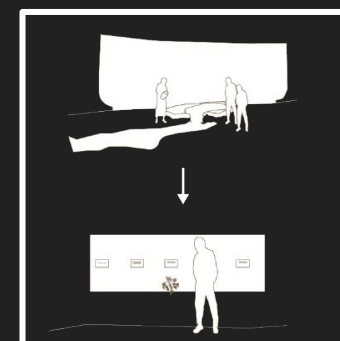

Begravelse for urnevagg med askespredning

FESTEVEGG

Askespredning som gravform på gravplass

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

STEDLIG KVALITET OG MULIGHETER I DET EKSISTERENDE

Askespredning som gravform på gravplass

NATURLIG KOBLING TIL UTVIDElsen

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

Askespredning som gravform på gravplass

NATURLIG KOBLING TIL UTVIDELSEN

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

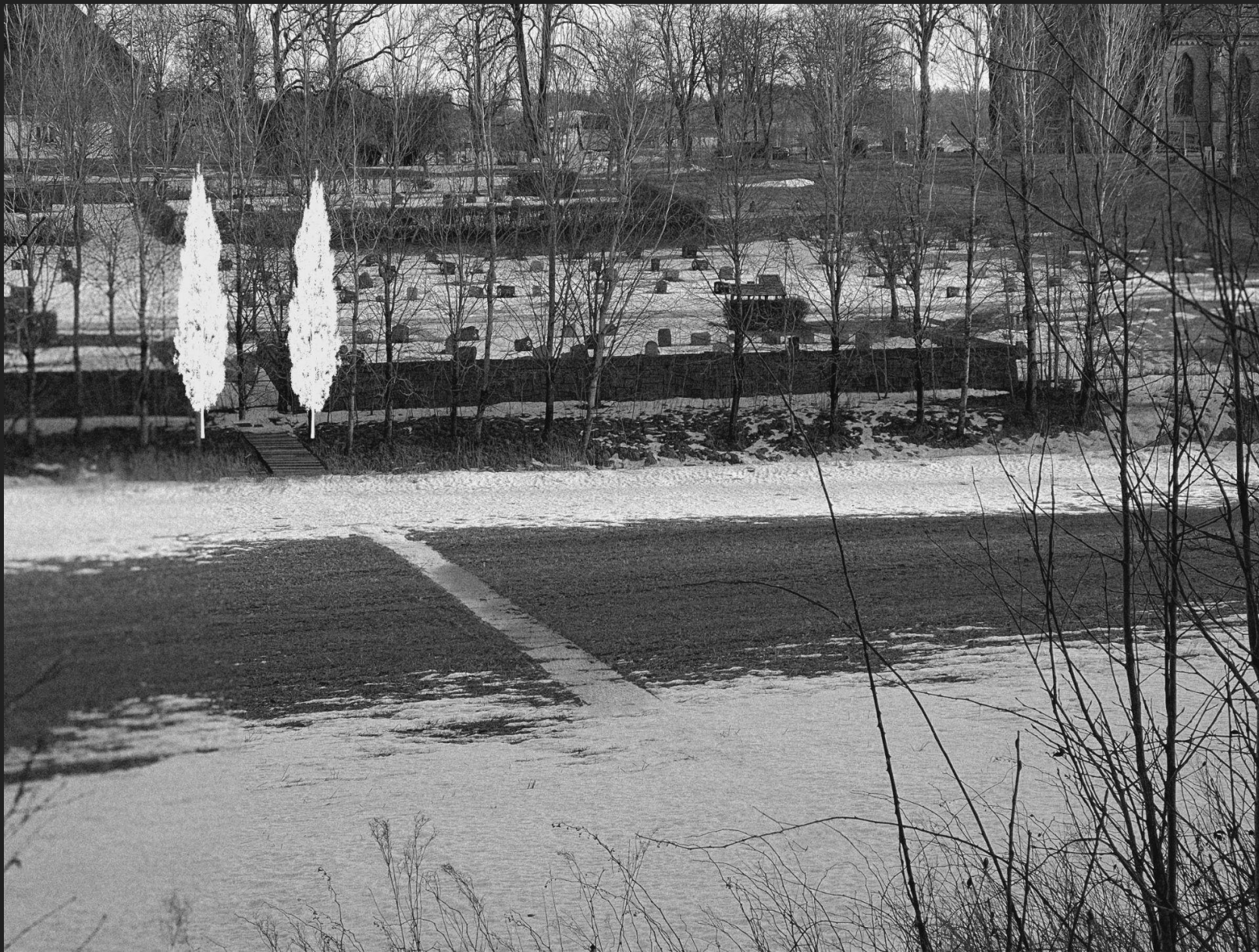
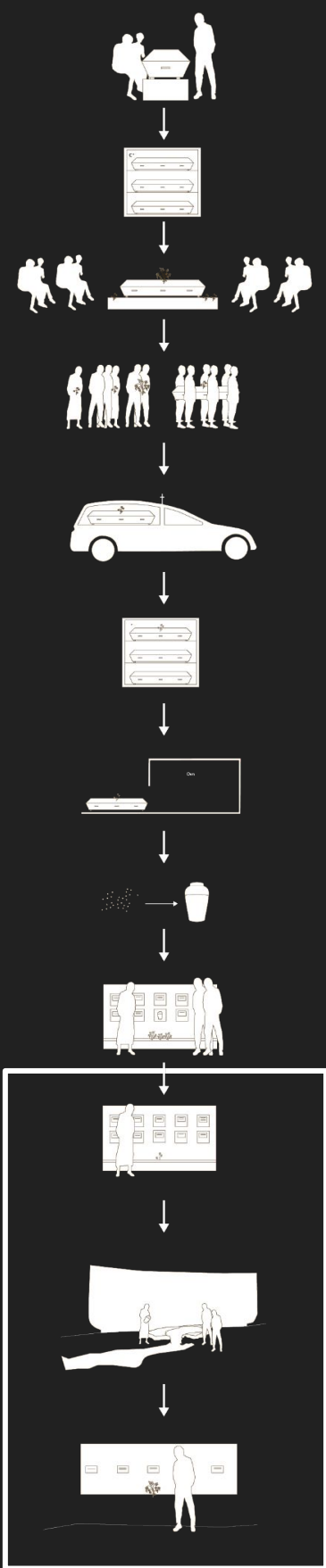

Askespredning som gravform på gravplass

DAGENS SITUASJON

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

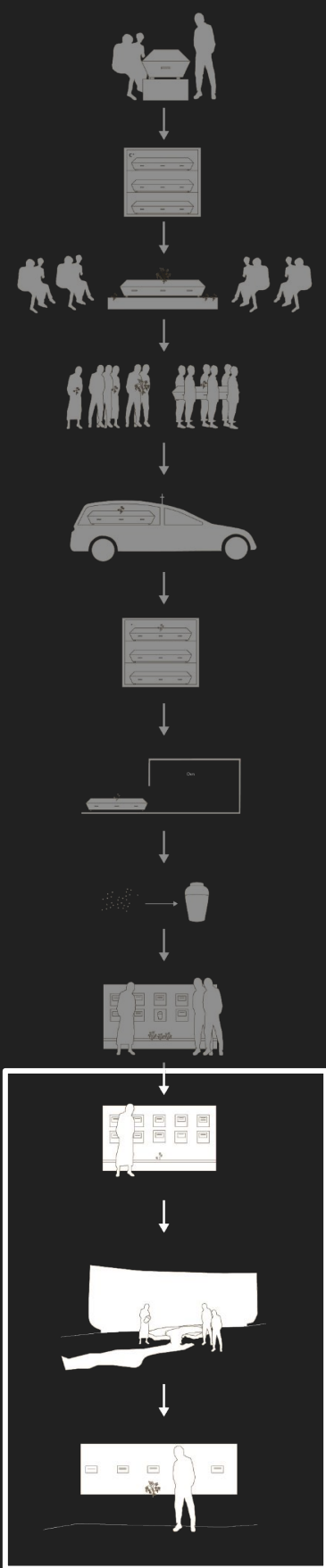

Askespredning som gravform på gravplass

PROSESJON OG ÅKERLANDSKAP

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

Askespredning som gravform på gravplass

PROSESJON OG ÅKERLANDSKAP

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

Askespredning som gravform på gravplass

EKSISTERENDE KVALITETER - TIDSDIMENSJON OG VERDIGHET

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

Askespredning som gravform på gravplass

STEDLIGE KVALITETER

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

GIR MULIGHETER I NATURLIGE ROM

Askespredning som gravform på gravplass

Askespredning som gravform på gravplass

EN STEDLIG KVALITET GIR ROM FOR NYE GRAVFORMER

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

Askespredning som gravform på gravplass

Askespredning som gravform på gravplass

EN ENKEL INNRAMMING SKJERMER OG SKAPER TRYGGHET

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

Askespredning som gravform på gravplass

MULIGHETER

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

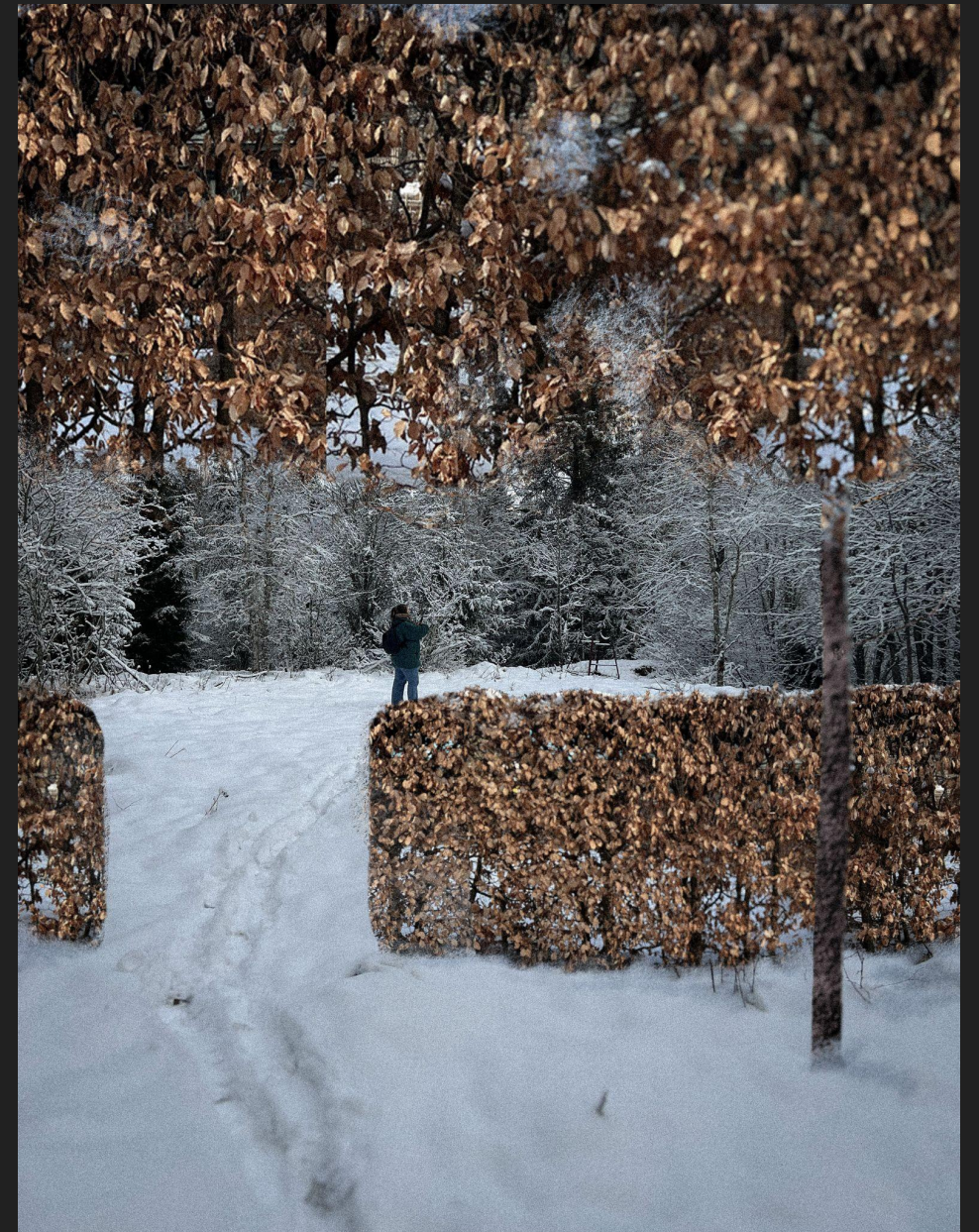
23. mai 2025

SITTESTEIN OG ASKESPREDNINGSROMMET

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

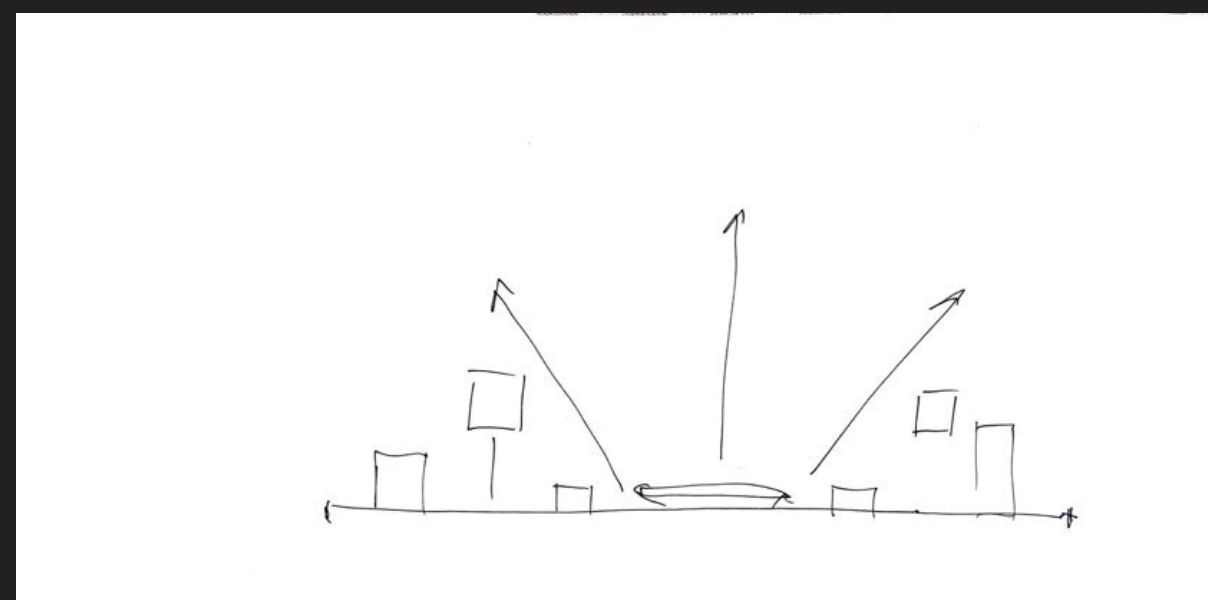
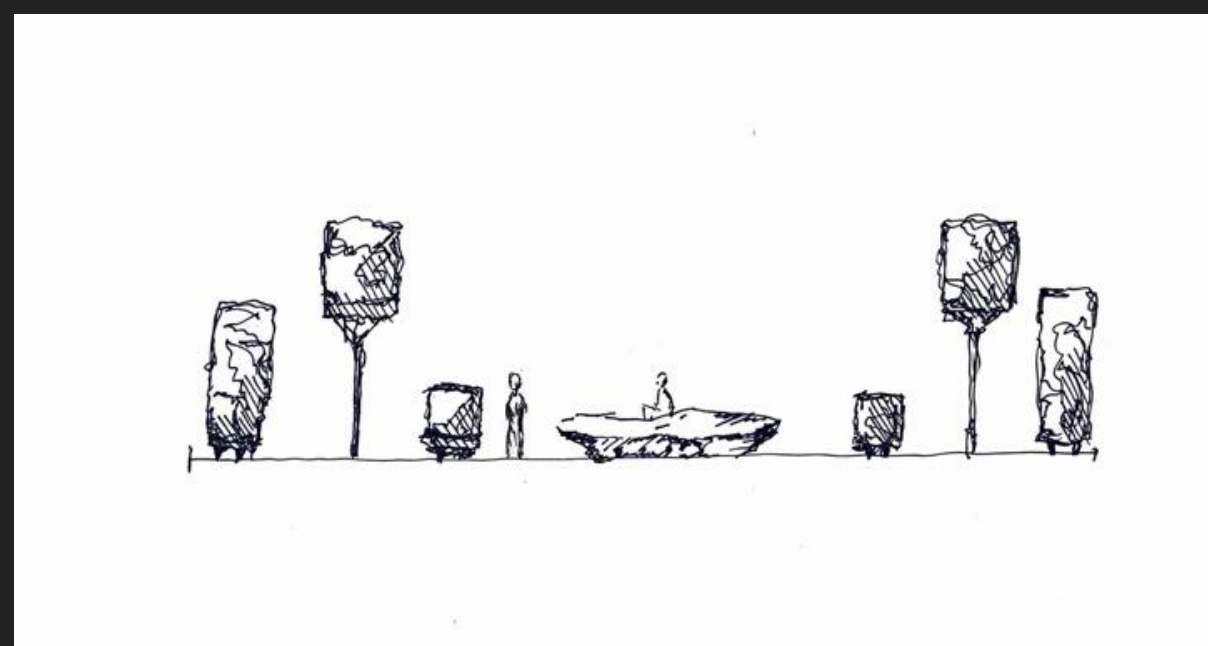
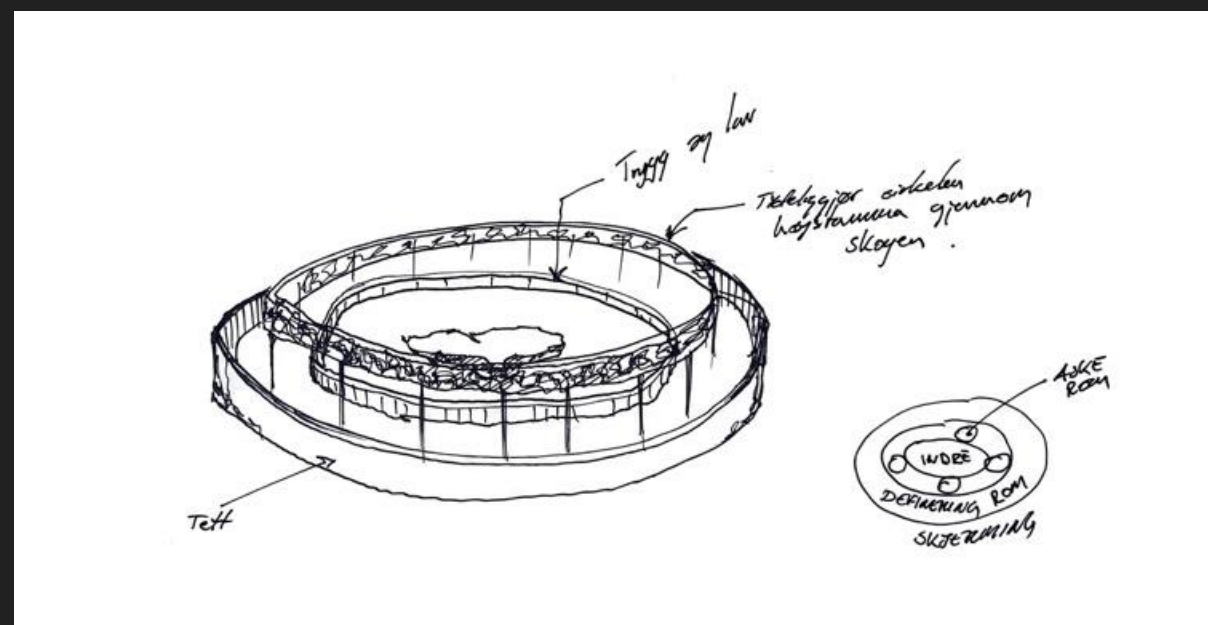

Askespredning som gravform på gravplass

VEGETASJONSSJIKT

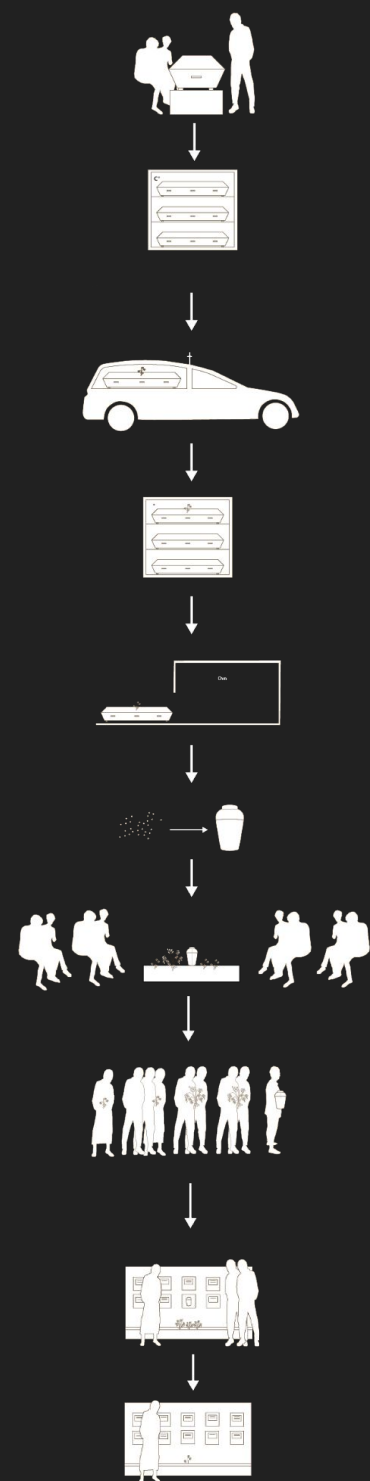
Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

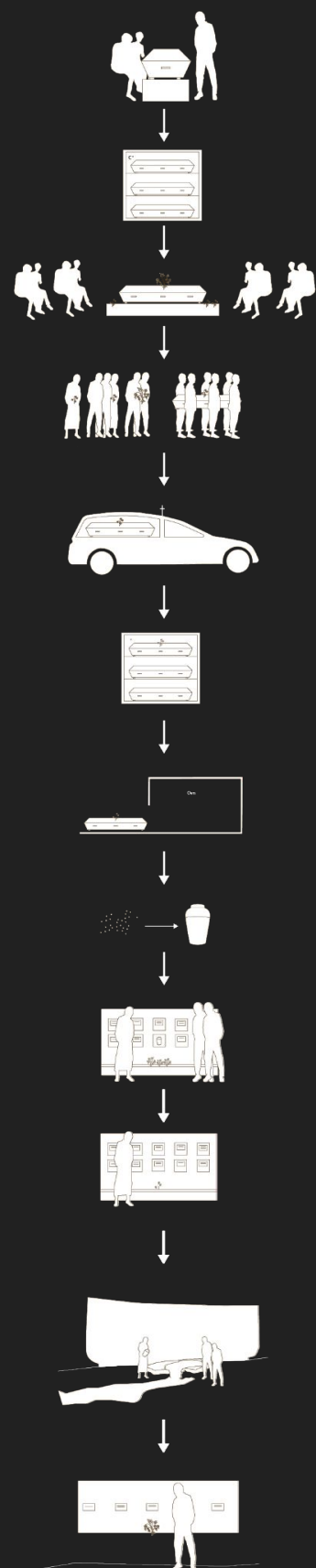
Begravelse for urnevegg

Ny gravform

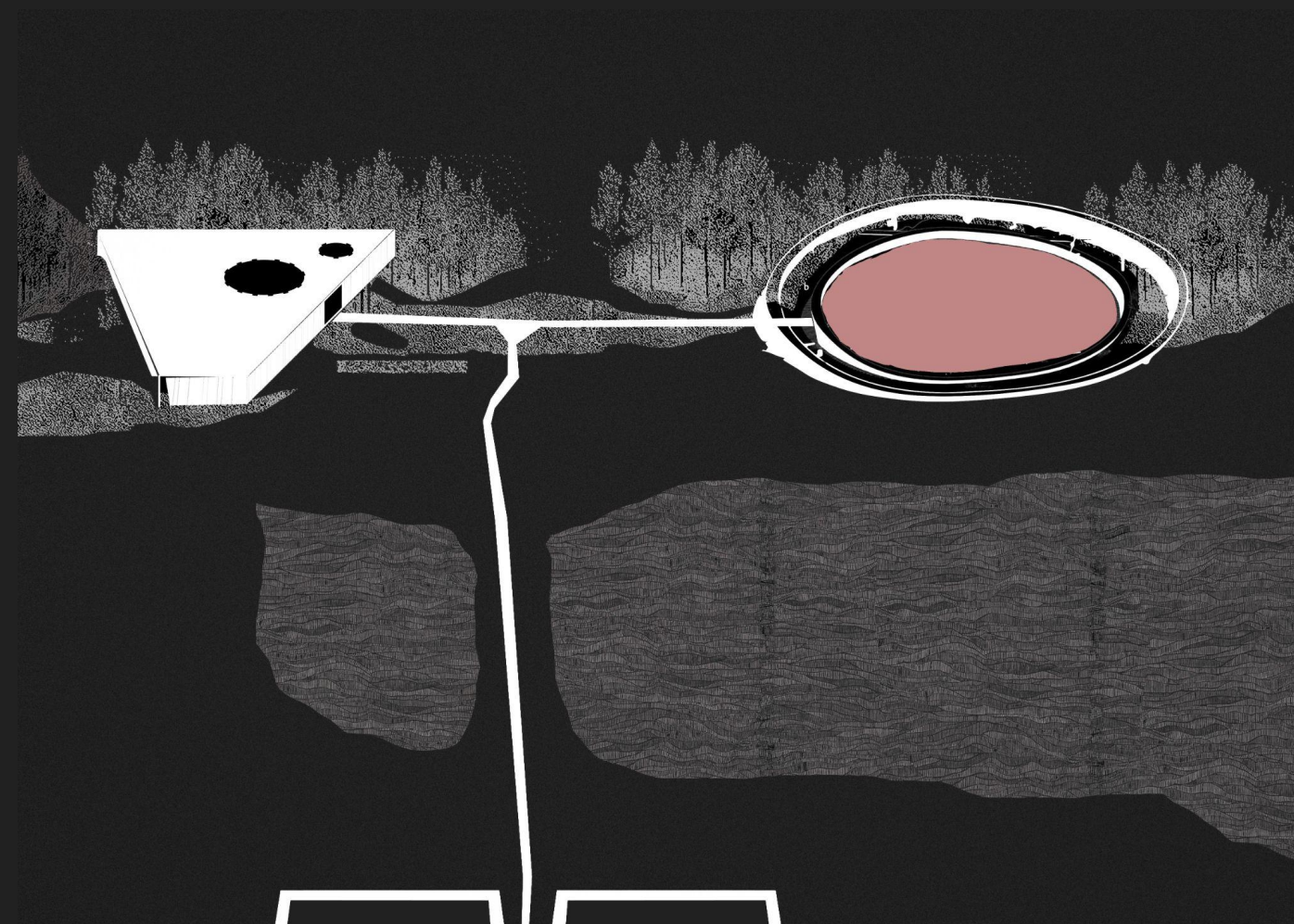
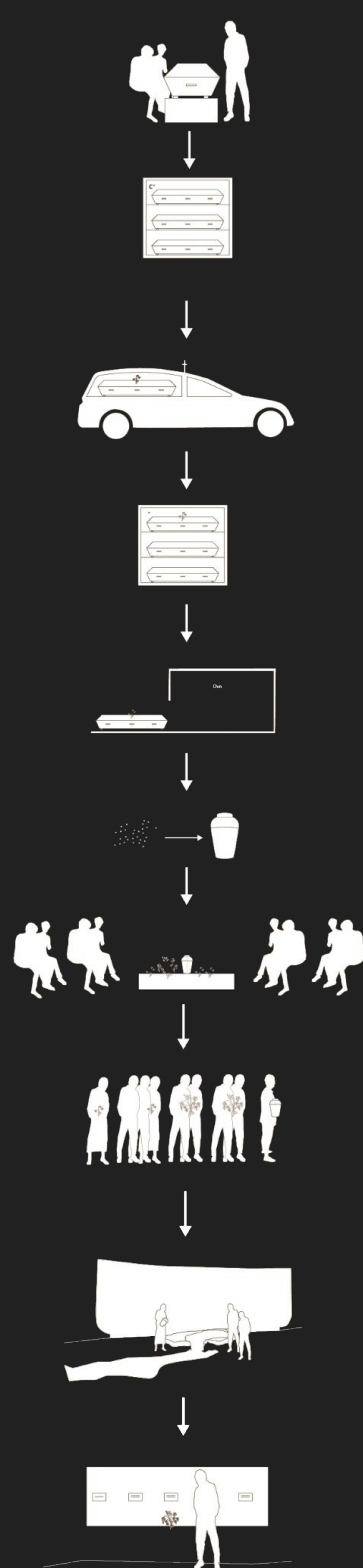
Begravelse for urnevegg med askespredning

Ny gravform

Begravelse for askespredning med urneseremoni

Ny gravform

Askespredning som gravform på gravplass

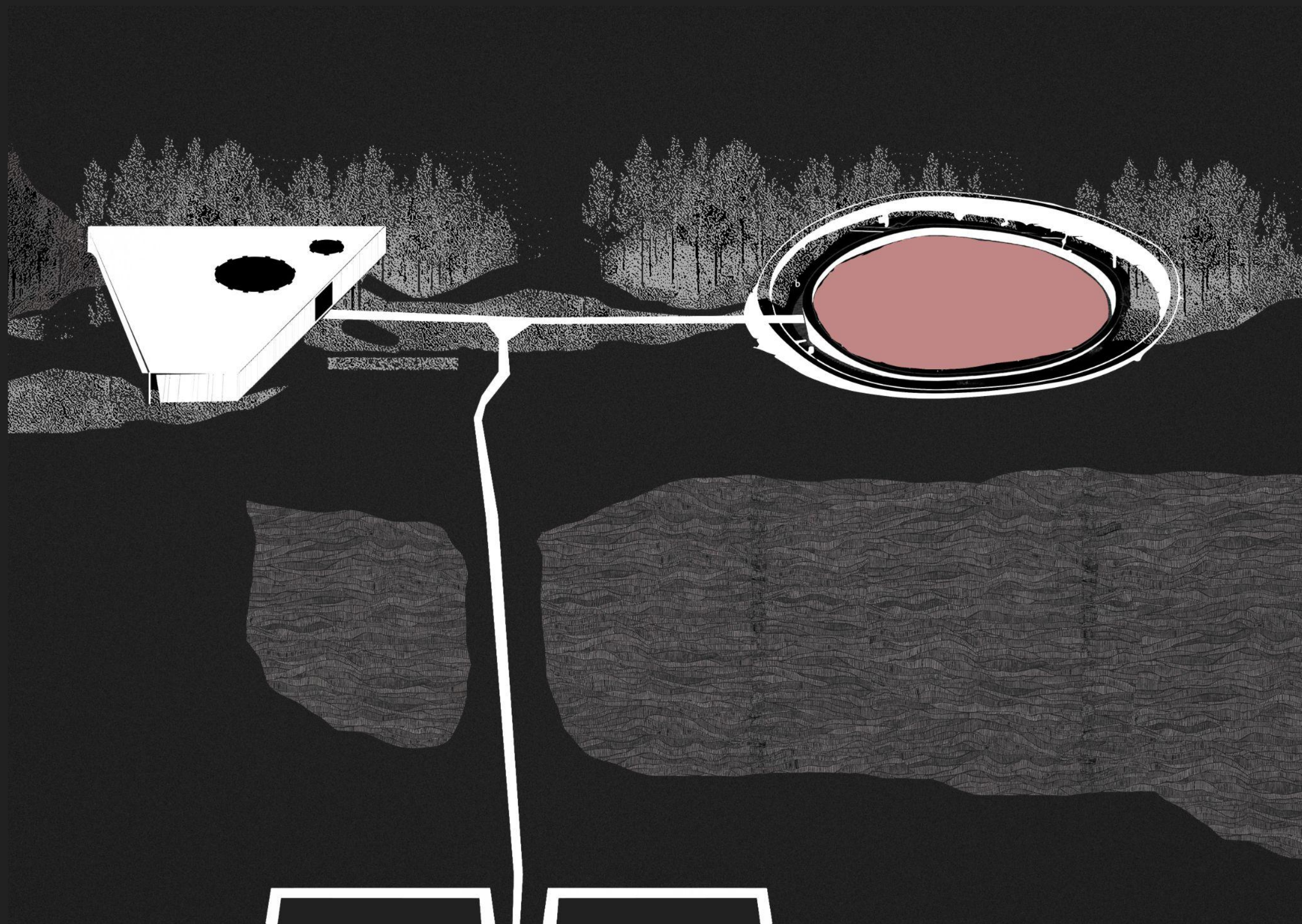
KAN VI UNNGÅ BISETTELSE (SATT PÅ VENT) OG GÅ RETT PÅ SEREMONI

KAN VI TILBY MANGFOLD OG VALG I ASKESPREDNING

KAN VI TILBY LIKESTILLING BLANT GRAVFORMER OG GRAVMINNER

KANSKJE...

VIL DETTE BIDRA TIL ØKT POPULÆRITET OG PLASSUTFORDRING

Askespredning som gravform på gravplass

UTFORDRINGER VED ASKESPREDNINGEN

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

FORSTÅ OMRÅDET

- ARTSREGISTRERING I FORKANT
- FORETA JORDPRØVER

FORSTÅ OMRÅDET

- ARTSREGISTRERING I FORKANT
- FORETA JORDPRØVER

UNDER ETABLERING AV OMRÅDET

- LIVSSYNSNØYTRALT I TILKNYTNING -
URNESEREMONI
- ETABLERING AV FANGDAM VED BRUK AV VANN
- VEGETASJON SOM ER TILPASSET MILJØET
- INNGÅ ET SAMARBEID MED FAGPERSONELL /
UNIVERSITET

FORSTÅ OMRÅDET

- ARTSREGISTRERING I FORKANT
- FORETA JORDPRØVER

UNDER ETABLERING AV OMRÅDET

- LIVSSYNSNØYTRALT I TILKNYTNING -
URNESEREMONI
- ETABLERING AV FANGDAM VED BRUK AV VANN
- VEGETASJON SOM ER TILPASSET MILJØET
- INNGÅ ET SAMARBEID MED FAGPERSONELL /
UNIVERSITET

BEVARE KUNNSKAP

- ET TESTPROSJEKT
- ERFARINGER FRA SKJØTSEL

Spredning i vegetasjon?

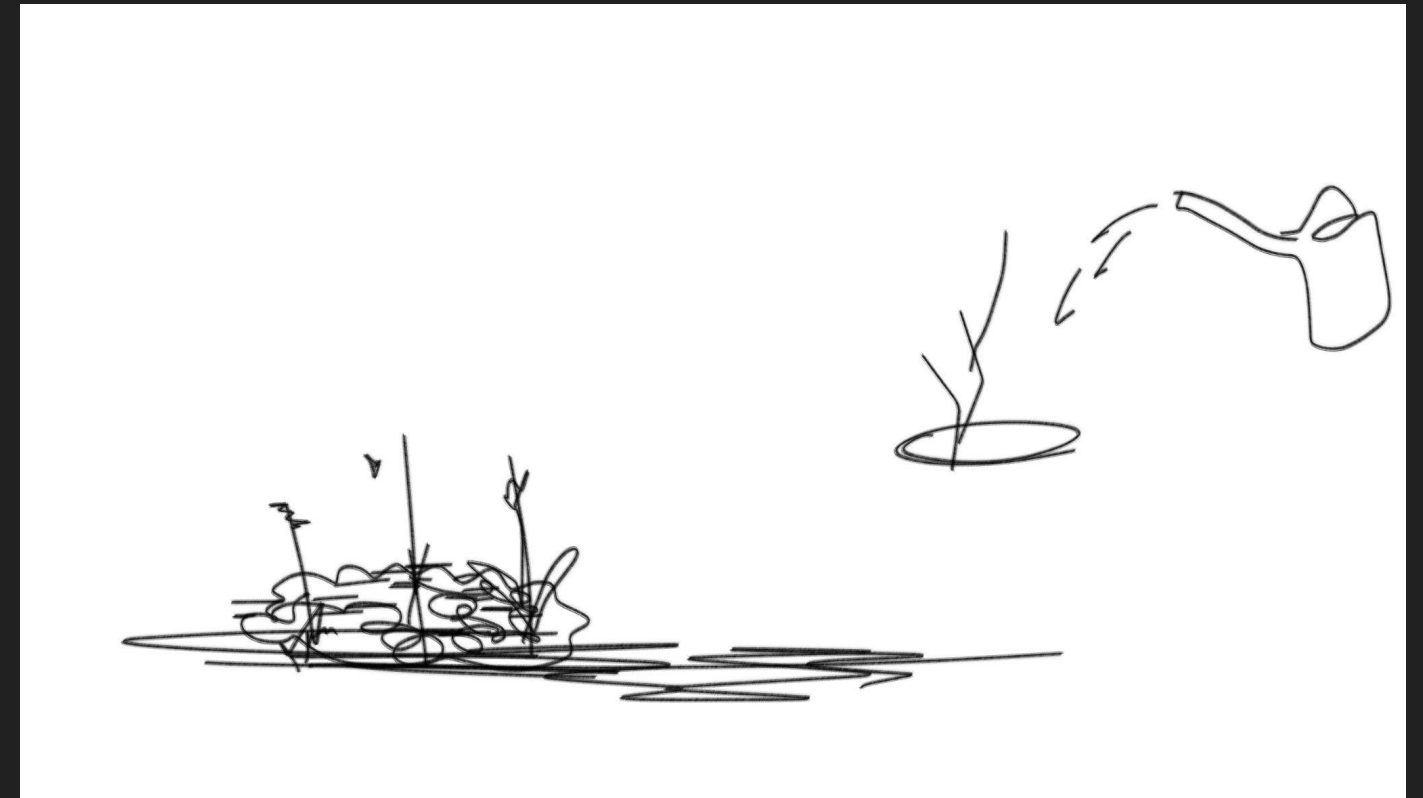
- giftstoffer og pH
- skjøtsel før og etter
- foliasje (bladverk) tar skade

Etikken?

- opphopning av aske

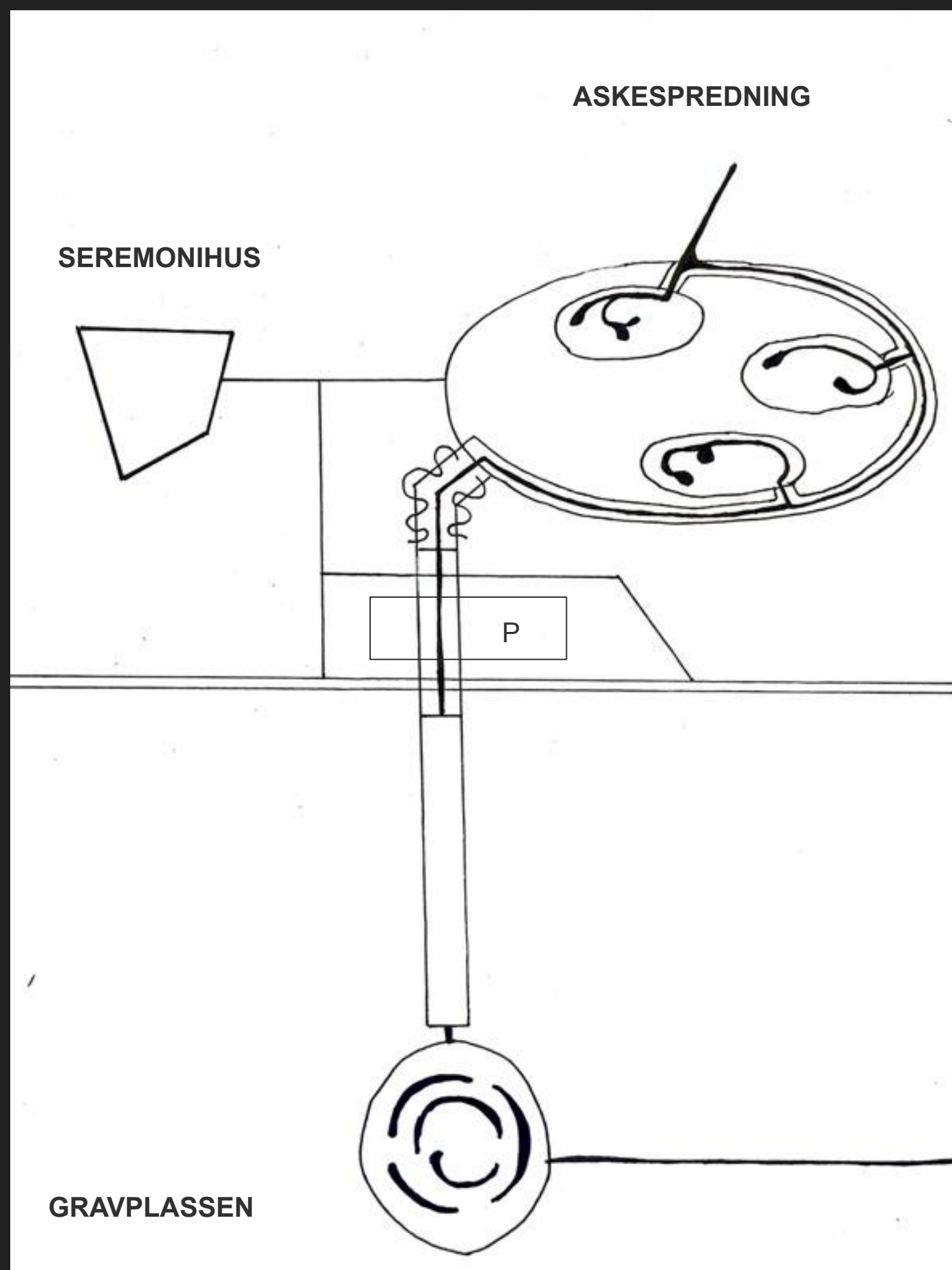
Spredning i vann?

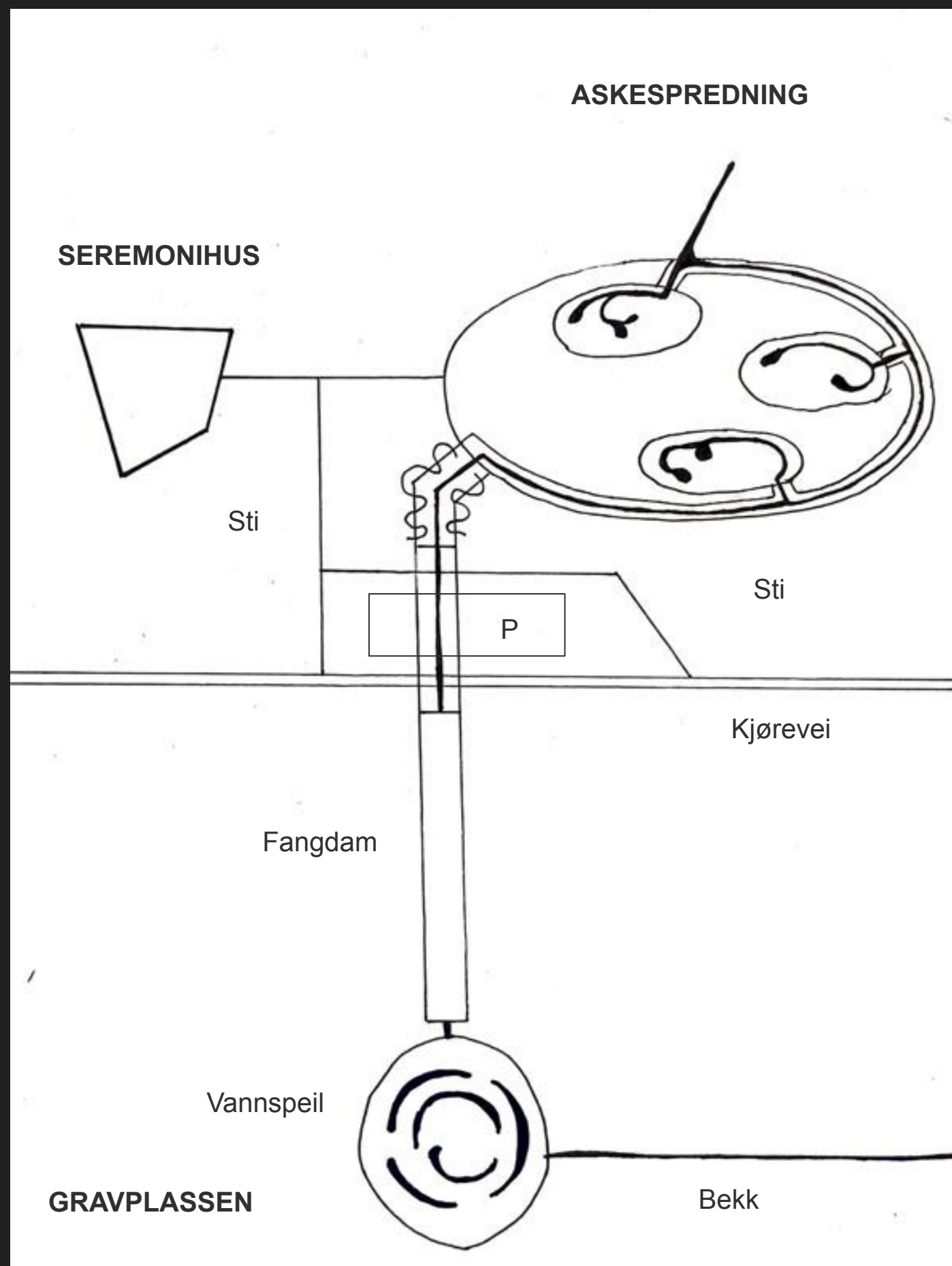
- giftstoffer og pH
- skjøtsel før og etter
- Hva med vinteren?
 - *varmekabler
- Hva med sommeren?
 - * vannkrise

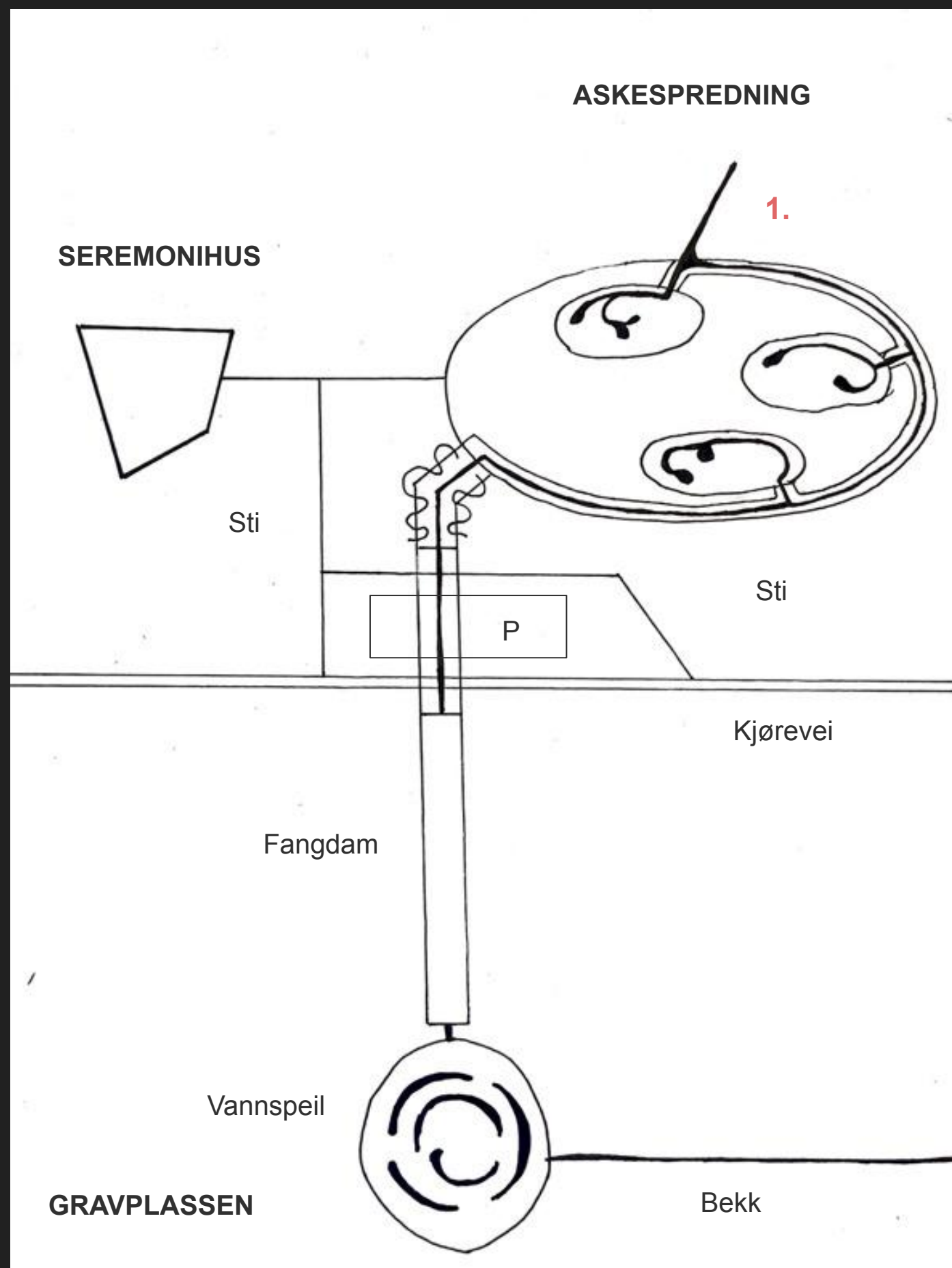

Askespredning som gravform på gravplass

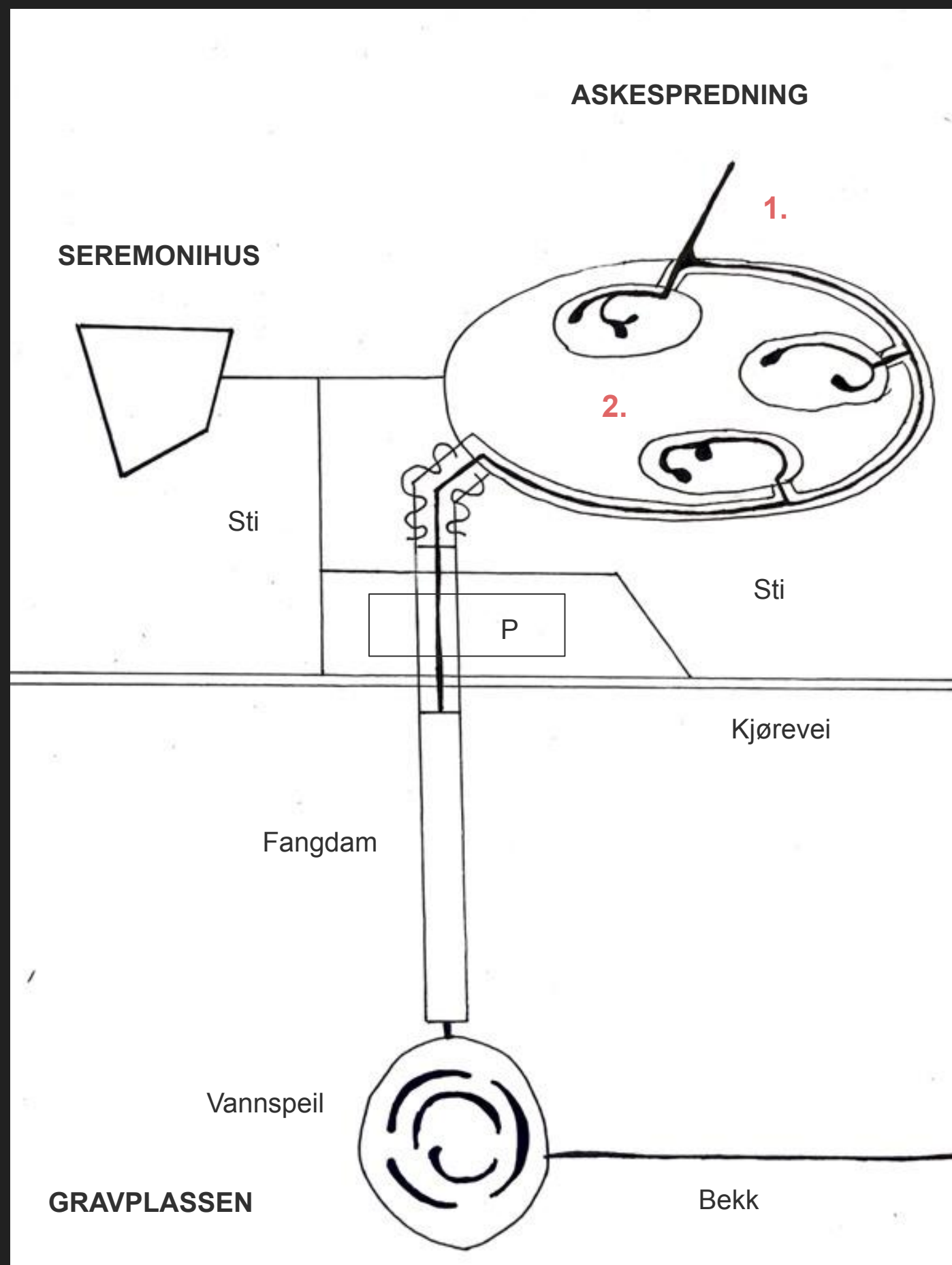
SPREDNING PÅ LAND OG I VANN

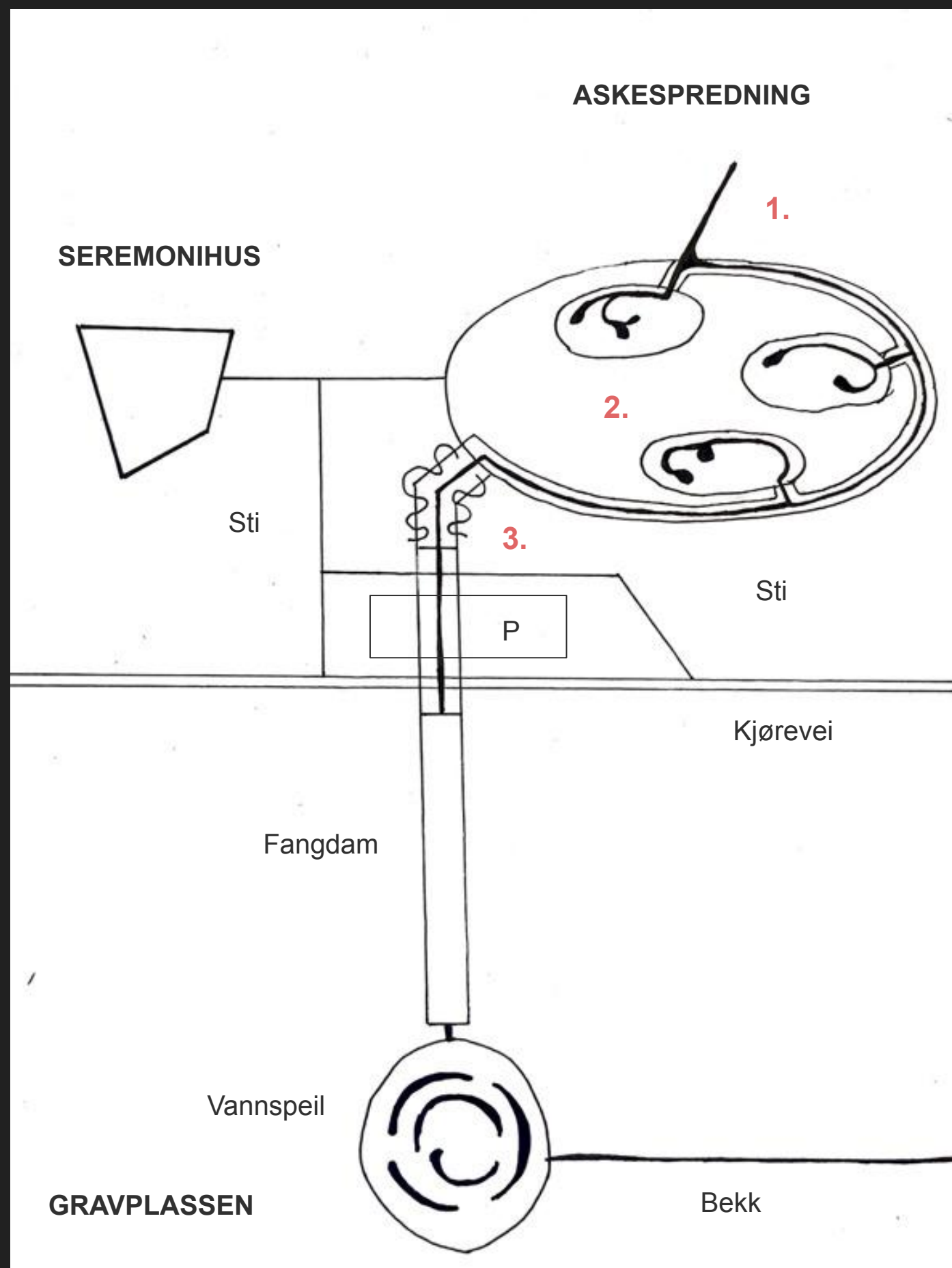

1. Vannkilde

1. Vannkilde

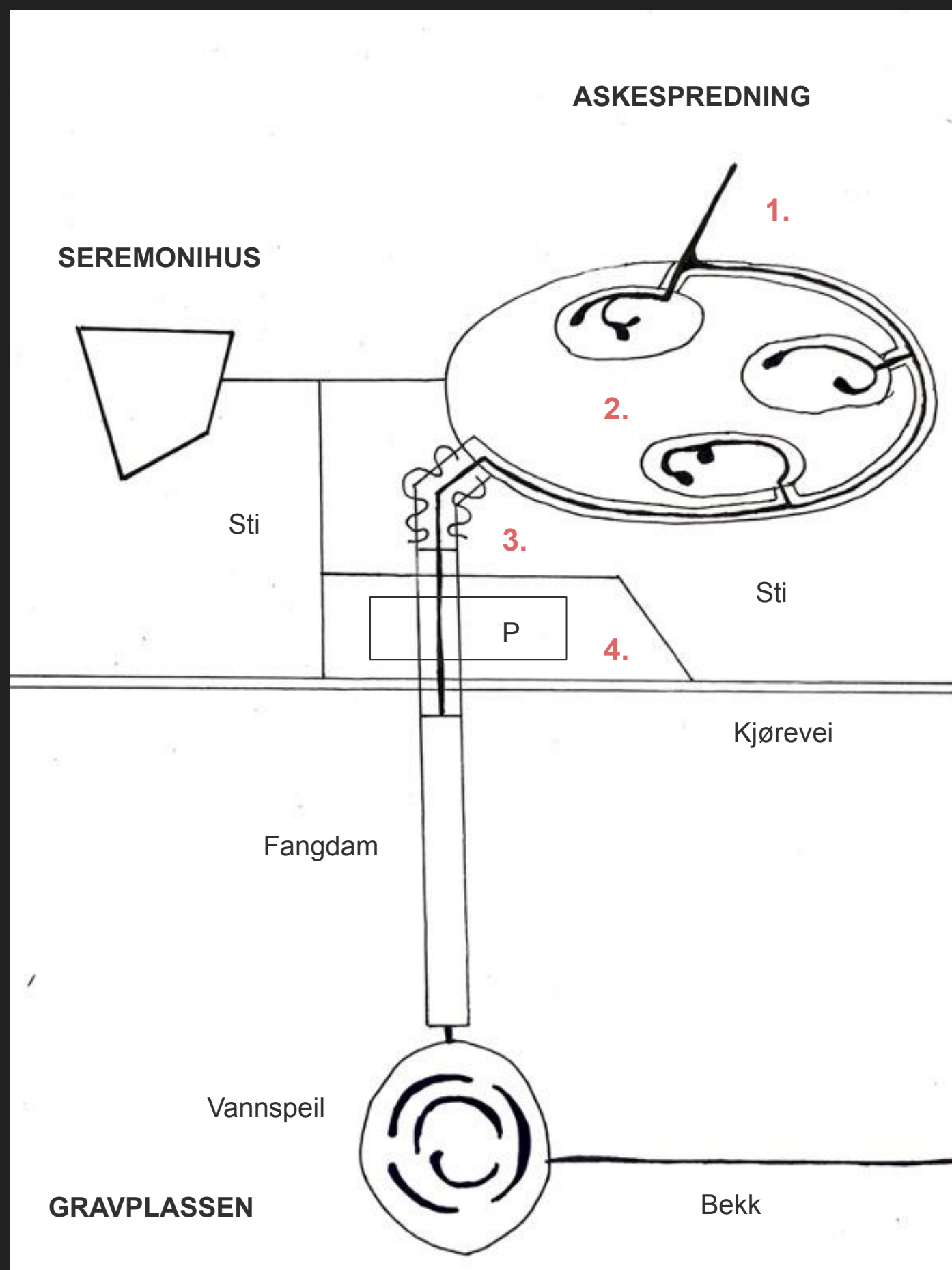
2. Askespredningsområdet med tre ulike rom for askespredning. Vannet anlegges ulikt i de tre rommene. Vannet ligger utilgjengelig for berøring i det åpne rommet.

1. Vannkilde

2. Askespredningsområdet med tre ulike rom for askespredning. Vannet anlegges ulikt i de tre rommene. Vannet ligger utilgjengelig for berøring i det åpne rommet.

3. Åpen vannløsning med vegetasjonsbuffer som skjerner tilgangen til vannet.

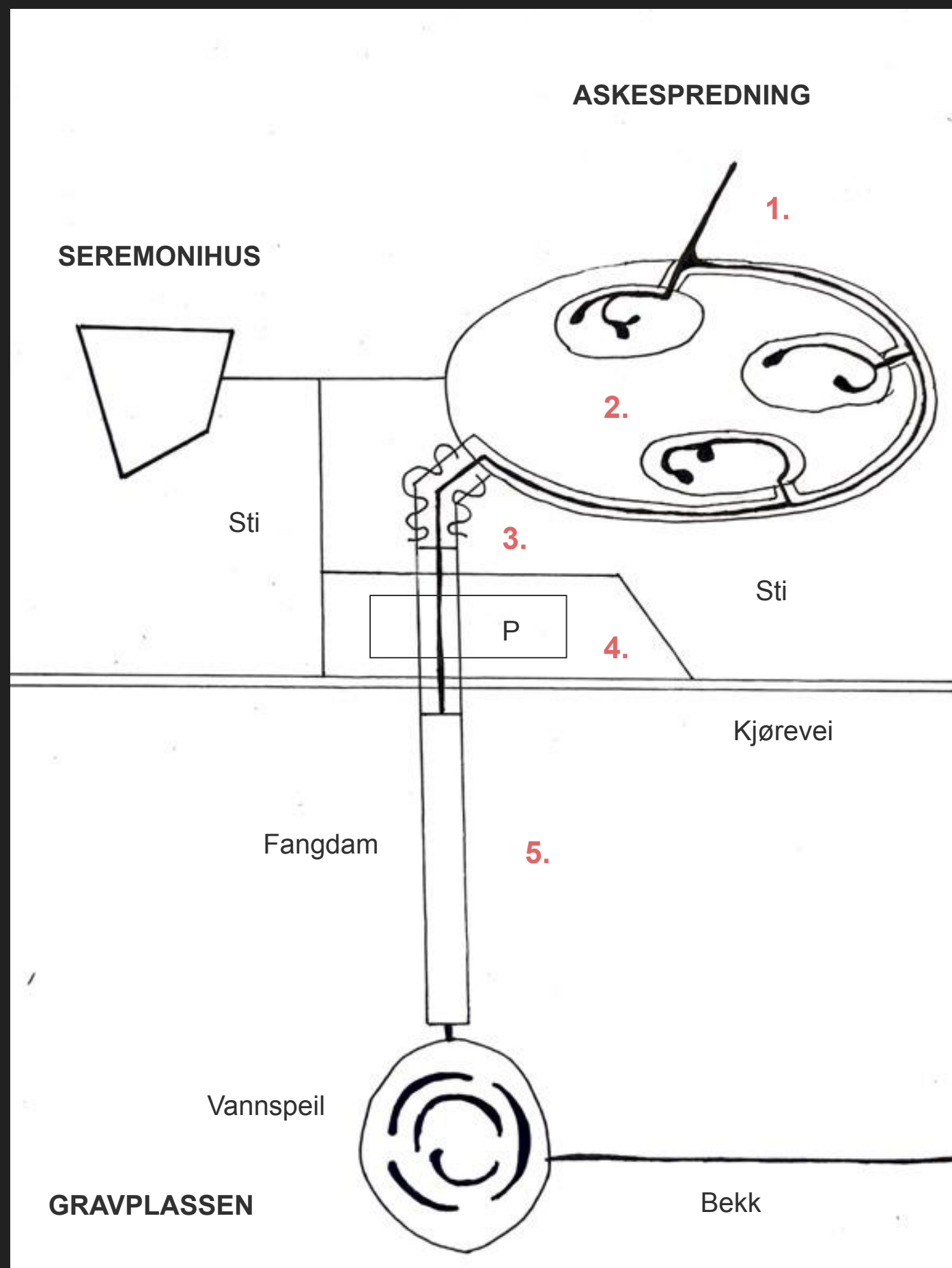

1. Vannkilde

2. Askespredningsområdet med tre ulike rom for askespredning. Vannet anlegges ulikt i de tre rommene. Vannet ligger utilgjengelig for berøring i det åpne rommet.

3. Åpen vannløsning med vegetasjonsbuffer som skjærer tilgangen til vannet.

4. Vann i rør mellom sti, parkeringsplass og kjørevei.

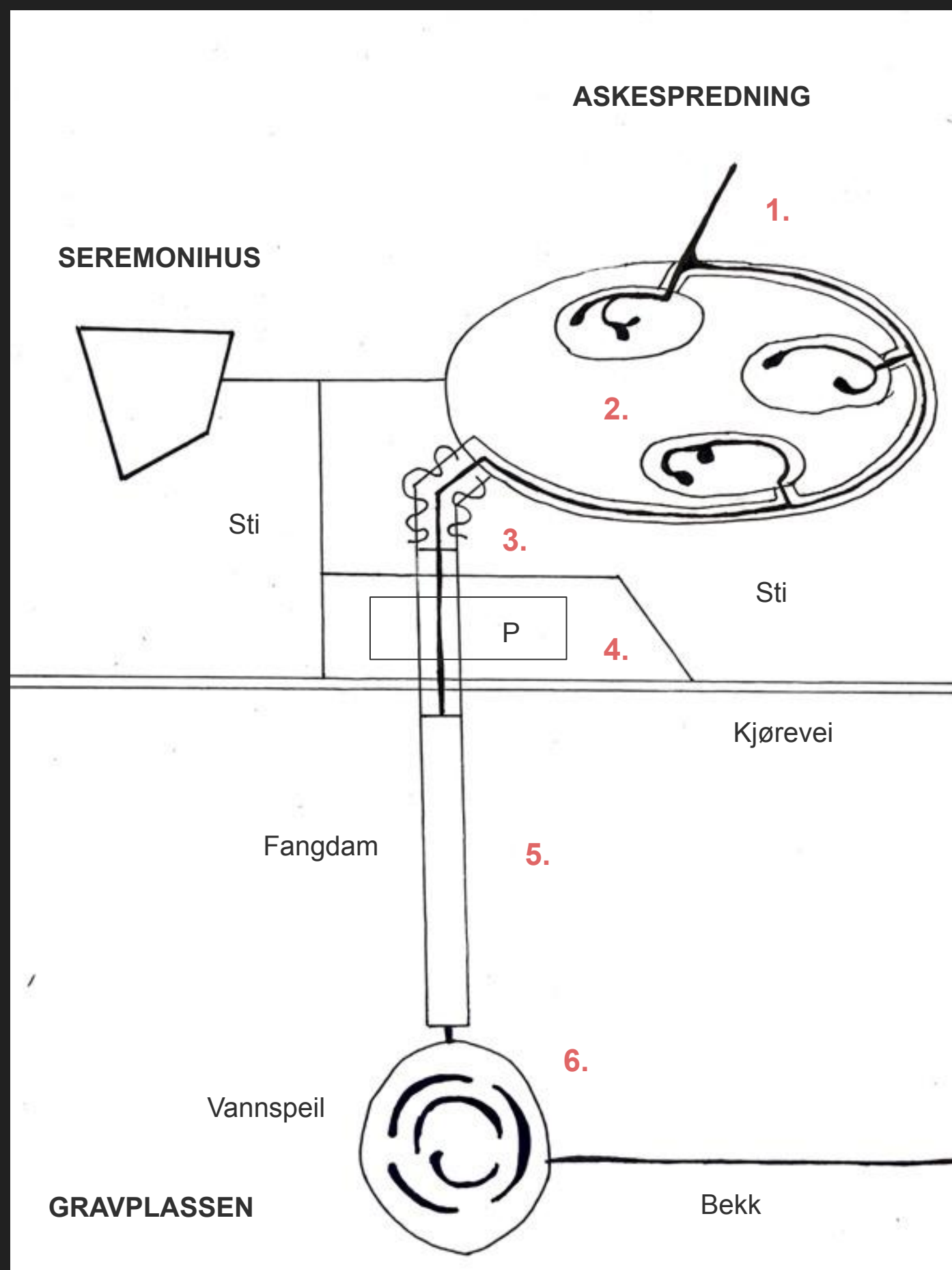
1. Vannkilde

2. Askespredningsområdet med tre ulike rom for askespredning. Vannet anlegges ulikt i de tre rommene. Vannet ligger utilgjengelig for berøring i det åpne rommet.

3. Åpen vannløsning med vegetasjonsbuffer som skjærer tilgangen til vannet.

4. Vann i rør mellom sti, parkeringsplass og kjørevei.

5. Intensiv rensing i fangdammen.
Grunnet fangdammens bruk av vegetasjon skal den også brukes som et prydelement for gravplassen.

1. Vannkilde

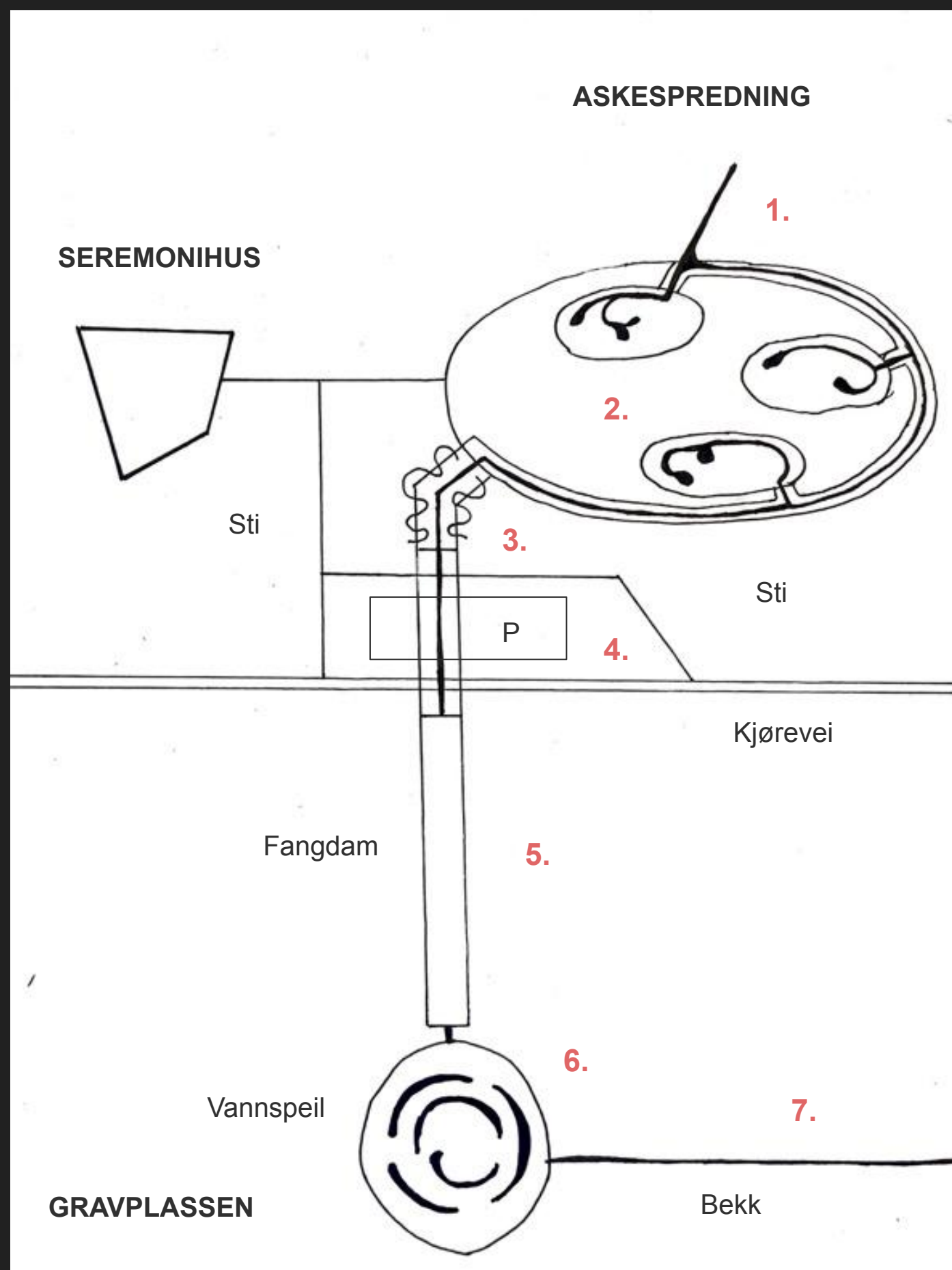
2. Askespredningsområdet med tre ulike rom for askespredning. Vannet anlegges ulikt i de tre rommene. Vannet ligger utilgjengelig for berøring i det åpne rommet.

3. Åpen vannløsning med vegetasjonsbuffer som skjærer tilgangen til vannet.

4. Vann i rør mellom sti, parkeringsplass og kjørevei.

5. Intensiv rensing i fangdammen. Grunnet fangdammens bruk av vegetasjon skal den også brukes som et prydelement for gravplassen.

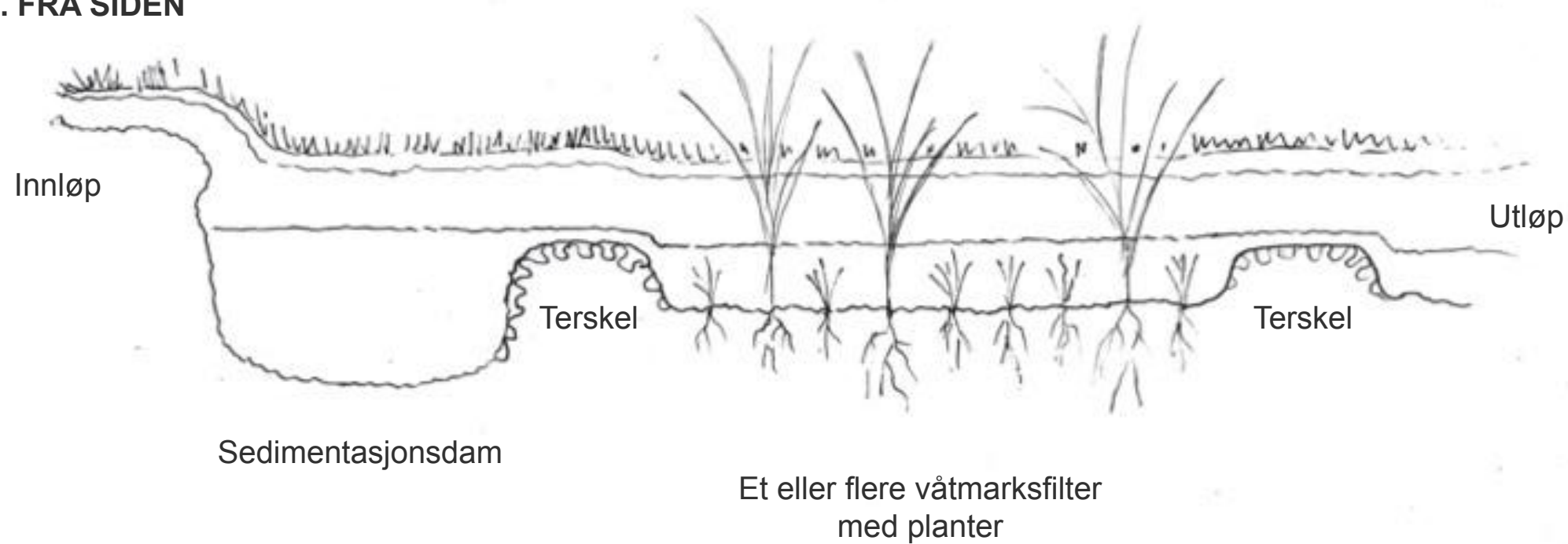
6. Vannspeil, vannet er her renset. Prydverdi for gravplassen.

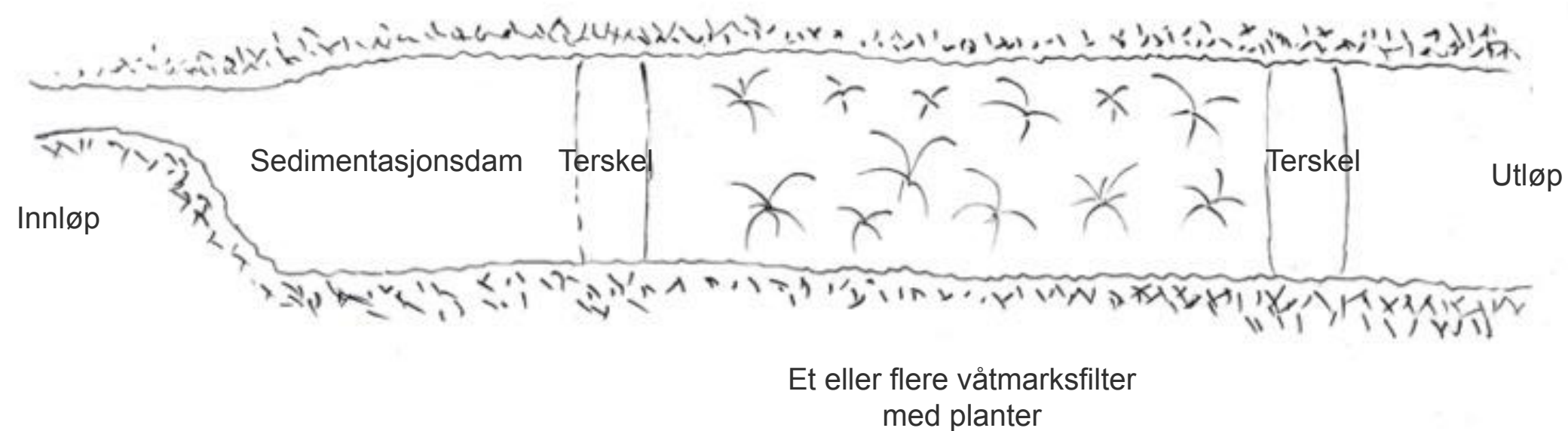
1. Vannkilde
2. Askespredningsområdet med tre ulike rom for askespredning. Vannet anlegges ulikt i de tre rommene. Vannet ligger utilgjengelig for berøring i det åpne rommet.
3. Åpen vannløsning med vegetasjonsbuffer som skjermer tilgangen til vannet.
4. Vann i rør mellom sti, parkeringsplass og kjørevei.
5. Intensiv rensing i fangdammen.
Grunnet fangdammens bruk av vegetasjon skal den også brukes som et prydelement for gravplassen.
6. Vannspeil, vannet er her renset. Prydverdi for gravplassen.
7. Vannet føres videre og ut i Oslofjorden som bekken er tilknyttet.

PRINIPP FOR FANGDAM

1. FRA SIDEN

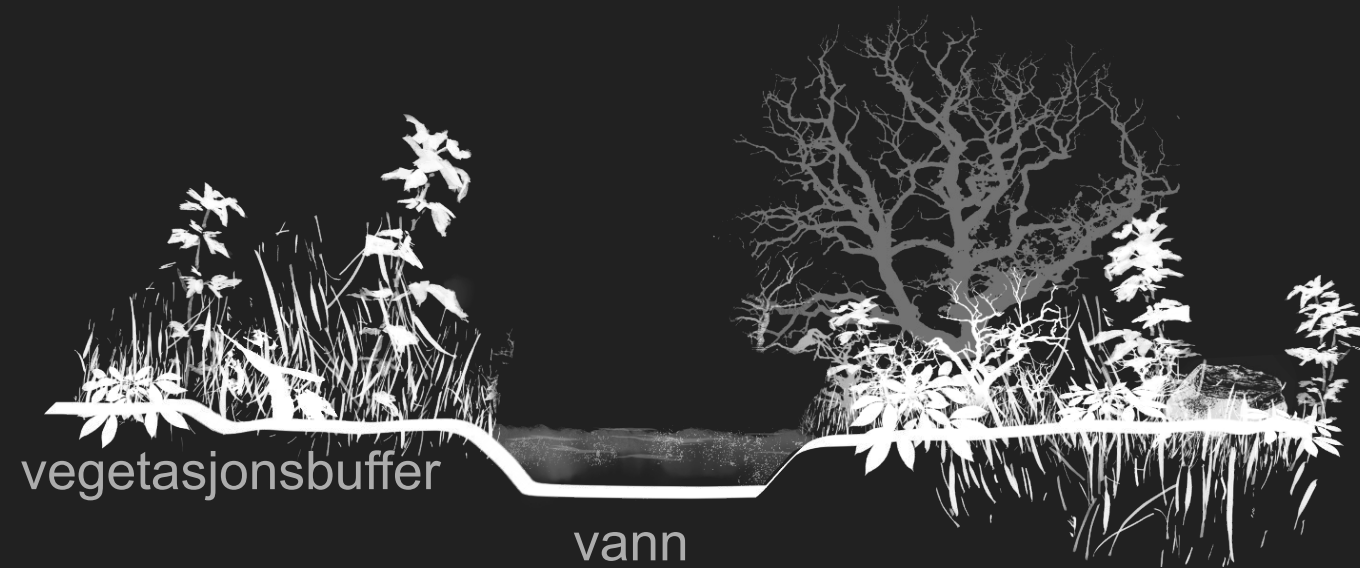

2. OVENFRA

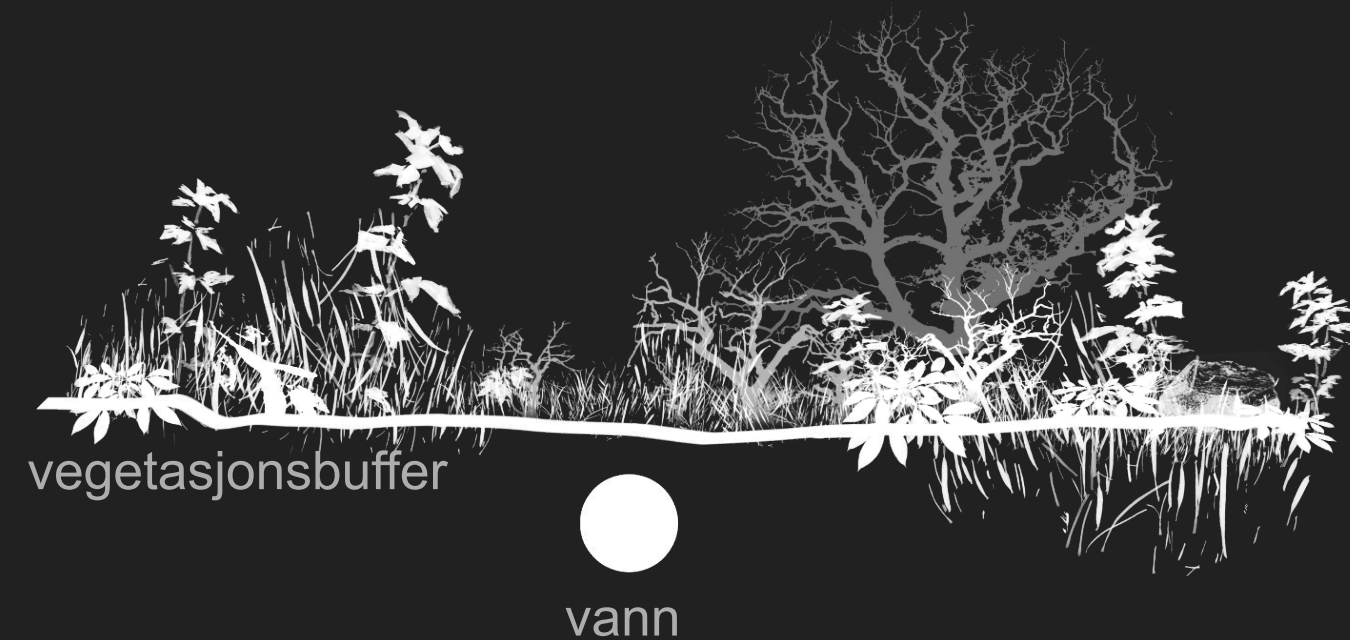

FANGDAM ER PRYD OG FUNKSJON

åpen vannrenne

lukket vannrenne

Askespredning som gravform på gravplass

ÅPEN VANNLØSING FOR ASKE?

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

TYNNING AV SKOG OG BEHOLDE DET NATURLIKE PREGET

PLANTER MÅ PÅ SIKT TÅLE BASISK JORD

Askespredning som gravform på gravplass

BLÅVEIS “DET FORGJENGELIGE”

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

Askespredning som gravform på gravplass

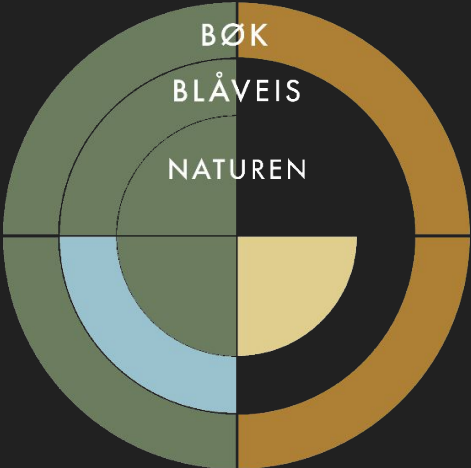
BØKEN “DET EVIGE”

Lars Hovland & Viktoria Hesselberg

23. mai 2025

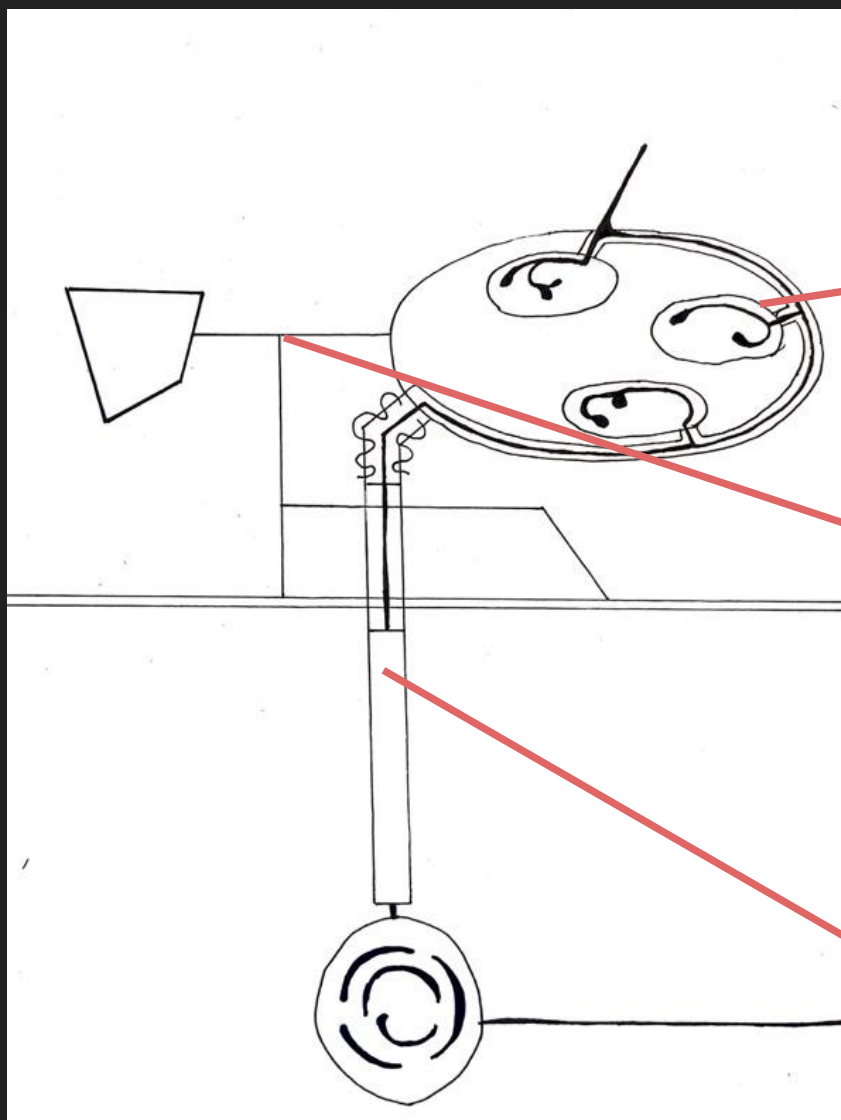
SOMMER

VINTER

VÅR

HØST

- lokale forskjeller i vegetasjonsbruk internt i askespredningsområdene
* for høy konsentrasjon i jord?
- stor mulighet for pryddverdi
- planter kan ta giftstoffer

Askespredning som gravform på gravplass

PRYDVERDI GÅR IKKE PÅ BEKOSTNING AV FUNKSJON

TRÆR

	Art (Norsk)	Latinsk navn	Herdighet	Allergivennlig
	Rogn	<i>Sorbus aucuparia</i>	H7–H8	Ja
■	Vårkornel	<i>Cornus mas</i>	H5	Ja
■	Alperips (busk)	<i>Ribes alpinum</i>	H7	Ja
	Søtkirsebær	<i>Prunus avium</i>	H6	Ja
	Hagtorn	<i>Crataegus monogyna</i>	H6	Ja
■	Duetre (pryd)	<i>Davidia involucrata</i>	H4	Ja
■	Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	H6	Ja
■	Småbladlind	<i>Tilia cordata</i>	H7	Ja
■	Spisslønn	<i>Acer platanoides</i>	H6	Ja
	Vintereik	<i>Quercus petraea</i>	H5	Ja
	Alm	<i>Ulmus glabra</i>	H6	Ja
	Edelgran	<i>Abies alba</i>	H5	Ja
	Vanlig furu	<i>Pinus sylvestris</i>	H8	Ja
	Einer	<i>Juniperus communis</i>	H8	Ja
■	Vanlig gran	<i>Picea abies</i>	H7	Ja

STAUDER

	Norsk navn	Latinsk navn	Herdighet	Allergivennlig
	Storkenebb	<i>Geranium sanguineum</i>	H7	Ja
■	Ryllik	<i>Achillea millefolium</i>	H7	Ja
■	Blåklokke	<i>Campanula rotundifolia</i>	H7	Ja
	Daglili	<i>Heimerollis spp.</i>	H6	Ja
	Kattemynte	<i>Nepeta faassenii</i>	H6	Ja
	Hagepion	<i>Paeonia officinalis</i>	H5–H6	Ja
	Lavendel	<i>Lavandula angustifolia</i>	H3–H4	Ja (mild)
	Prydkattemyn te	<i>Nepeta × faassenii</i>	H6	Ja
■	Hvit solhatt	<i>Echinacea purpurea</i> ‘White Swan’	H5	Ja

Askespredning som gravform på gravplass

PRYDVERDI GÅR IKKE PÅ BEKOSTNING AV FUNKSJON

KILDER

BILDER

1. bearbeidet google maps
2. [1881.no](#) historiske bilder
3. https://en.wikipedia.org/wiki/Diana,_Princess_of_Wales_Memorial_Fountain#/media/File:Diana,_Princess_of_Wales_Memorial_Fountain.JPG
4. <https://www.droemmehagen.no/wp-content/uploads/2021/02/Gallium-odorum-Myske.jpeg>
5. https://media.snl.no/media/115877/standard_compressed_harfrytle_80346.jpg
6. https://media.snl.no/media/124385/standard_compressed_skogsvingel_13366.jpg
7. <https://www.nibio.no/tema/miljo/tiltaksveileder-for-landbruket/vannmiljotiltak/fangdammer-og-renseparker>
8. <https://www.bergknapp.no/prosjekter/kantvegetasjon-teglverket-skole>

TAKK FOR OSS
fre. 23.05.2025